Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Taxonomický – definiční slovník pro Systém hlášení nežádoucích událostí (SHNU)

Hlavní autor:	doc. PhDr. Andrea Pokorná, Ph.D.
Spoluautoři:	Ing. Veronika Štrombachová
	PhDr. Petra Búřilová, BBA
	Mgr. Dana Dolanová, Ph.D.
Recenzenti:	Ing. Patrik Kapias
Verze:	1/2017 (předchozí verze 2.3/2016)
Plánovaná revize:	2019

Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
Palackého náměstí 4, P. O. Box 60, 128 01 Praha 2 – Nové Město
e-mail: uzis@uzis.cz; tel.: +420 224 972 712 | +420 224 972 243

Úvod

Taxonomický (definiční) slovník je určen pro PZS k evidenci pochybení v rámci lokálního Systému hlášení nežádoucích událostí (SHNU), tak aby bylo hlášení na lokální úrovni jednotné a bylo možno na centrální úroveň předávat data agregovaná, která budou srovnatelná mezi jednotlivými PZS. Do centrálního systému hlášení nežádoucích událostí tak aktuálně budou předávána agregovaná data. Cílem metodického pokynu tedy je sjednotit terminologii, která umožní sběr dat za účelem jejich objektivizace.

Taxonomický (definiční) slovník slouží jako vodítko k orientaci v pojmech využívaných v rámci Systému hlášení nežádoucích událostí (SHNU). V tabulkách naleznete jednotlivé pojmy v logické posloupnosti dle typů nežádoucích událostí (NU). Vzhledem ke skutečnosti, že předchozí verze taxonomického slovníku obsahovala pojmy, které byly součástí původní elektronické verze pro sběr dat o hlášených NU (NSHNU) a na lokální úrovni některých PZS, jsou sice stále v této struktuře data zadávána, přesto už v této verzi slovníku NEJSOU uvedeny pojmy, protože nemohou být všemi zástupci PZS využívány.

Obsah

Úvod ... 3

Druh nežádoucí události – Hlavní kategorie (typy) nežádoucích událostí ... 7

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 1 – proces** nežádoucích událostí – Dieta/Výživa ... 11

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 2 – problém** nežádoucích událostí – Dieta/Výživa ... 12

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 1 – proces** nežádoucích událostí – Dokumentace ... 13

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 2 – problém** nežádoucích událostí – Dokumentace ... 14

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 1 – problém** nežádoucích událostí – Chování osob ... 15

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 2 – provinilec** nežádoucích událostí – Chování osob ... 17

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 1 – proces** nežádoucích událostí – Klinická administrativa . 18

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 2 – problém** nežádoucích událostí – Klinická administrativa19

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 1 – výkon** nežádoucích událostí – Klinický výkon ... 20

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 2 – problém** nežádoucích událostí – Klinický výkon ... 21

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 1 – proces** nežádoucích událostí – Medicinální plyny ... 22

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 2 – problém** nežádoucích událostí – Medicinální plyny ... 23

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 2 – problém** nežádoucích událostí – Medicínské přístroje / vybavení ... 24

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 1 – proces** nežádoucích událostí – Medikace ... 25

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 2 – problém** nežádoucích událostí – Medikace ... 26

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 1 – problém** nežádoucích událostí – Nehody a neočekávaná zranění ... 28

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 2 – postižený** nežádoucí událostí – Nehody a neočekávaná zranění ... 30

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 1 – typ organismu** nežádoucích událostí – Nozokomiální infekce ... 31

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 2 – místo infekce** nežádoucích událostí – Nozokomiální infekce ... 32

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 1 – druh pádu** nežádoucích událostí – Pády ... 33

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 2 – problém** nežádoucích událostí – Technické problémy .. 34

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 1 – proces** nežádoucích událostí – Transfuze / Krevní deriváty ... 35

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 2 – problém** nežádoucích událostí – Transfuze / Krevní deriváty ... 36

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 2 – problém** nežádoucích událostí – Zdroje / management organizace ... 38

Pracoviště zjištění ... 39

Pracoviště události (vyplnit pouze, pokud se liší od pracoviště zjištění) ... 40

Analýza nežádoucí události 41
Pacient 42
Preventabilita 47
Nozokomiální infekce 49
Medikace / i.v. roztoky 50
Dekubity 51
Pád 58
Základní taxonomie – **definiční slovník k problematice** Nežádoucích událostí 66
Seznam zkratek 79

Identifikovaný pojem v systému	DETAIL SLEDOVÁNÍ NU (pokud je uveden)	Taxonomie - definice pojmu
Základní pojmy - identifikace NU		
Identifikátor NU přidělený ZZ	Dle lokálních zvyklostí	*Číselný kód sloužící k identifikaci NU na lokální úrovni poskytovatele zdravotních služeb (PZS) – možnosti zpětné identifikace na úrovni PZS.*

Druh nežádoucí události – Hlavní kategorie (typy) nežádoucích událostí	
Dekubity	*Dekubity (proleženiny, prosezeniny, tlakové vředy či tlakové léze) jsou rány vzniklé na podkladě lokálního působení tlaku na tkáně. Velikost a hloubka dekubitu je dána vzájemnou intenzitou působení tlaku, dobou působení tlaku, celkovým stavem pacienta a vnějšími podmínkami, které hrají rovněž při vzniku dekubitu důležitou roli. Je to jakékoliv poškození kůže, které je způsobeno přímým tlakem nebo třecími silami. Dekubitus je lokalizovaná oblast buněčného poškození způsobená poruchou mikrocirkulace a z ní vyplývající hypoxie. Je nutno ji odlišit od poškození kožního krytu v důsledku vlhka (opruzenina, inkontinenční dermatitida) či jiné etiologie.*
Dieta/Výživa	*Dieta (z řeckého diaita, Δίαιτα – strava) je řízený příjem pokrmů a tekutin za účelem dosažení specifického cíle. Výživa je soubor biochemických procesů, kterými organismy přijímají organické a anorganické látky nezbytné pro svůj život z vnějšího prostředí. V širším slova smyslu se jako výživa označuje nauka o některých stránkách látkové výměny, zejména o příjmu živin, jejich účelu, přeměnách a využití. Nežádoucí událost v souvislosti s dietou se týkají jednak předpisu, objednávání, podávání i případné likvidace stravy, viz dále.*
Dokumentace	*Všechny záznamy o pacientovi v každé podobě (včetně písemných, elektronických, magnetických a optických záznamů, ale nejen jich, dále skeny, RTG snímky a elektrokardiogramy), které popisují nebo zaznamenávají metody, provedení a/nebo výsledky vyšetření. NU v souvislosti s dokumentací zahrnuje problémy s její tvorbou – záznamy, uchováváním – archivací apod. (viz dále).* *Dokumentace – v případě, kdy dojde k záměně jména, příjmení, rodného číslo pacienta na žádance/průvodce, dokumentaci, ale nedojde k realizaci odběru biologického materiálu a/nebo jsou uvedeny chybné identifikační údaje na štítku, či žádance a odeslány do laboratoře se „správným“ odběrem u správného pacienta a/nebo, že byla krev od správného pacienta odebrána do zkumavek připravených pro jiného pacienta (zřejmě nebude hlášeno jako NU, pokud dojde k zachycení chyby před odběrem, ale jedná se o skoropochybení).*
Chování osob	*Chování je soubor vnějších (pozorovatelných) projevů člověka. Sociální interakce je proces, který spočívá v působení jedince nebo skupiny na jiného jedince nebo skupinu. Tento proces může mít podobu verbální i neverbální. Jde o jakoukoli formu setkání, např. mezi všeobecnou sestrou a pacientem, zdravotníkem a pacientem či dalšími osobami zainteresovanými v procesu poskytování zdravotních služeb. Toto působení vyvolává reakci. Bližší specifikace typů NU v souvislosti s chováním osob viz dále.*

Jiný	*Jakýkoli incident, který nelze zařadit do žádné z uvedených kategorií a typů a je nezbytné jej uvést samostatně. Podrobný popis NU je v tomto případě nezbytné uvést ve volném textu.*
Klinická administrativa	*Klinickou administrativu organizace používá k identifikaci, vyhodnocení a ke snížení rizika zranění pacientů, zaměstnanců a návštěvníků a rizika ztráty pro samotné organizace. Události v této skupině jsou v souvislosti s plánováním pobytu pacienta nebo postupem – procesem péče v systému zdravotní péče a zdravotních služeb – viz dále.* *Klinická administrativa – v případě chybné identifikace pacienta, která ale nevedla/nedošlo k záměně pacienta a nebyl proveden výkon u nesprávné osoby.* *Zařazujeme zde také NU v případě, že výkon byl proveden u správného pacienta, ale došlo k následné záměně v identifikaci odebraného materiálu na úrovni oddělení nebo laboratoře, a také případy, kdy došlo k zaslání výsledku nesprávnému lékaři.*
Klinický výkon	*Klinický výkon je zdravotnická intervence (ošetření, vyšetření), které se dělí na komplexní intervence. Např. vyšetření, opakované komplexní intervence (vyšetření), cílené intervence (vyšetření), kontrolní intervence (vyšetření) a konziliární intervence (vyšetření). NU v souvislosti s intervencemi (vyšetřením, ošetřením) jsou dále klasifikovány podrobněji.* *Klinický výkon – v případě, že došlo k záměně pacienta – chybná identifikace pacienta, která vedla k provedení vyšetření, např. vyšetření krve, u jiného pacienta, který nebyl k vyšetření indikován. Také situace, kdy pacientovi, který měl ordinován odběr, nebyl odběr proveden.*
Medicinální plyny	*Základní plyny pro oblast medicíny, jsou to především medicinální kyslík v kapalném i plynném stavu, oxid dusný (N2O) – rajský plyn, kapalné helium, oxid uhličitý (CO2) a pro speciální oblasti medicíny i další plyny a směsi, jako např. xenon pro inhalační anestezii, hexafluorid síry (SF6) pro oční chirurgii, směsi pro analýzu plynů v krvi a pro kontrolu funkčnosti plic aj. Souhrnně se jedná o incidenty s plyny pro lékařské účely, používané zejména pro respirační péči, inhalační terapii a anestézii. Problémy s plyny používanými pro odsávání jsou součástí této skupiny incidentů.*

Medicínské přístroje / vybavení	*Technika a vybavení poskytovatelů zdravotních služeb používané lékaři / všeobecnými sestrami / jinými zdravotníky při poskytování péče o pacienty. Vymezení zdravotnické techniky a zdravotnických prostředků upravuje legislativní předpis (zákon č. 268/2014 Sb.). NU se tak týkají všech zákonem definovaných zdravotnických prostředků (nástroj, přístroj, zařízení, programové vybavení včetně programového vybavení určeného jeho výrobcem ke specifickému použití pro diagnostické nebo léčebné účely a nezbytného ke správnému použití zdravotnického prostředku, materiál nebo jiný předmět, určené výrobcem pro použití u člověka za účelem diagnostiky, prevence a léčby). Spadají sem události v souvislosti s používanými zařízeními pro diagnostiku, léčbu a péči, vč. jednorázových pomůcek, jako jsou injekční stříkačky a katétry, místa, vybavení laboratoří, zubní techniky a pomůcek pro zdravotně postižené, jako jsou postele, invalidní vozík, nosítka, chodítka a berle. Např. problém s nefunkčním dávkovačem léčiva, infuzní pumpou apod.*
Medikace / i.v. roztoky	*Lék je léčivo upravené do definitivní podoby, v jaké se používá a podává pacientovi. Incidenty v souvislosti s předepisováním a podáváním léků zahrnují například předepsání nesprávného léku nebo nesprávné dávky, podávání nevhodné síly přípravku ať již nesprávnou preskripcí či nesprávnou přípravou (naředěním) a podání léku v nesprávnou dobu (viz vedlejší osy typu nežádoucích událostí).*[1]
Nehody a neočekávaná zranění	*Jakékoliv neúmyslné či úmyslné poškození organismu, ke kterému došlo následkem akutní expozice termální, mechanické, elektrické či chemické energie a z nedostatku životně nezbytných energetických prvků či veličin, jako jsou kyslík nebo teplo. Podrobněji viz dále.*
Není nežádoucí událost	*Situace nevyhodnocena jako NU – nebyla zjištěna příčinná souvislost mezi událostí a stavem pacienta či způsobem poskytování péče. Např. přirozené (očekávané) zhoršení stavu pacienta v kritické situaci s následkem smrti – nutno vyhodnotit důslednou analýzou situace.*
Neočekávané zhoršení klinického stavu	*Neočekávané zhoršení klinického stavu pacienta zahrnují situace, které mají za následek trvalé poškození nebo úmrtí pacienta. Za neočekávaná zhoršení klinického stavu pacienta jsou považována i ta zhoršení, u nichž není dosud známo, zdali bylo možné se jim vyhnout. Nejedná se tedy o stavy, u nichž bylo možno předpokládat, že v ně klinický stav pacienta vyústí.*
Neznámý	*Typ nežádoucí události není znám.*

[1] NU v souvislosti s podáváním léků neduplikují informace předávané na SÚKL, neboť v SHNU jsou hlášeny pouze incidenty v souvislosti s procesem podáváním léku, většinou ne s nežádoucím účinkem či vadnou šarží.

Nozokomiální infekce (aktuálně sledovány jako NU Jiné)	*Infekce, která není přítomna, nebo se neinkubuje v době přijetí do zdravotnického zařízení. Typicky je poznána 48–72 hod. od přijetí. Nežádoucí událost by měla být uvedena pouze v případě, pokud infekce vznikne v souvislosti s poskytováním zdravotní péče / zdravotních služeb (v rámci systému). Nozokomiální infekce – správně dle aktuální terminologie – Infekce vznikající v souvislosti s poskytováním zdravotní péče / hospitalizací (HAI – Hospital Acquired Infections) budou v budoucnu sledovány dle přesně stanovené národní metodiky ve zvláštním systému sledování a surveillance – proto je jim v této metodice věnována pouze omezená pozornost.*[2]
Pády	*Pacient neplánovaně klesne (sesune se) k podlaze či podložce. Jde o nezamýšlenou událost, kdy se člověk ocitne na zemi nebo na nižším povrchu (je přítomen svědek), nebo takovouto událost sám oznámí (stala se beze svědků). Za pád nelze považovat situaci, která je způsobena záměrným pohybem – tímto pohybem se rozumí situace, při níž se např. snažíte zajistit agresivního pacienta svalením např. na lůžko či zem apod.*
Technické problémy	*Chyba, která zahrnuje instrumentální problémy, které mají co do činění / souvisí se znalostmi a dovednostmi a využíváním a používáním zdravotnických prostředků a techniky. Např. technické problémy jednak se zdravotnickou pomůckou (infuzní pumpa, ale i s jejím ovládáním) a také technického zabezpečení provozu – vzduchotechnika, úpravna vody apod.*
Transfuze / Krevní deriváty	*Krevní transfúze je proces, během kterého je do krevního oběhu příjemce vpravena krev nebo krevní složky od dárce. Krevní deriváty – léčivé přípravky vyráběné z krve. Události v této skupině zahrnují incidenty v souvislosti s podáváním krve, krevních složek a derivátů, včetně aktivit souvisejících s typizací krve, a dalšími speciálními vyšetřeními a testy krve, které jsou obvykle vykonávány také v krevní bance (podrobněji viz dále).*
Zdroje / management organizace	*Management organizace zahrnuje zejména nastavení celého systému řízení, hodnot a pravidel organizace, nastavení organizační struktury, řízení zdrojů, procesů a výkonnosti. Je to oblast průřezová, používají se v ní metody strategického řízení, metody z oblasti kvality a řízení efektivnosti a další. NU v managementu zahrnují pochybení v předávání dat, nesdílení informací apod., které ve svém důsledku vedou ke vzniku nežádoucí události.*

[2] Nozokomiální infekce - dle platné terminologie infekce spojené s poskytováním zdravotní péče (v souvislosti s hospitalizací - Hospital Acquired Infections) budou do budoucna sledovány ve zvláštním registru. Zde uvádějte pouze za podmínek, jimiž byla HAI verifikována: tj. potvrzení z laboratorně, či v souvislosti s poškozením konkrétního orgánu a hlášeno lékařem.

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 1 – proces** nežádoucích událostí – Dieta/Výživa	
Vedlejší osa 1	
Nezvoleno	*Neznámá/chybějící hodnota – nezadáno.*
Předepisování	*Chyba v předepsání stravy lékařem, nutričním terapeutem. Např. u pacienta s diabetem předepsána dieta č. 3, ale také např. u pacienta s dysfagií v anamnéze předpis tuhé stravy – nepřizpůsobení konzistence stravy.*
Příprava	*Příprava chystané stravy v kuchyni, nebo příprava na oddělení – příprava tuhé stravy namísto tekuté; záměna surovin u vybraných diet.*
Balení	*Poškození boxů na jídlo, poškození obalů výživových doplňků. Např. lahvičky pro sipping.*
Dodání	*Chybné dodání požadovaných diet. Pozdní dodání stravy, které způsobí její vychladnutí, znehodnocení, nemožnost podání.*
Podání	*Chyba v procesu podání diety – nedodržení/neznalost Standardu ošetřovatelské péče (SOP). Např. podání stravy a aspirace, nepodání stravy – odmítnutí pacientem, podání jinému pacientovi. Upřesnění: v případě aspirace nelze hodnotit NU jako neočekávané zhoršení klinického stavu nebo nehody a zranění – jedná se o důsledek NU podání stravy.*
Objednávání	*Chyba v hlášení diet pro pacienty do systému – nesprávné objednání.*
Skladování	*Strava skladována při nevhodné teplotě; v prostorách neurčených pro stravování, které vede k její kontaminaci. Např. znehodnocení potravin v důsledku vysokých teplot prostředí při odložení stravy pro pacienta na vyšetření, zanedbání kontroly expirace stravy.*
Likvidace	*Nesprávná (chybná) likvidace (odstranění) stravy. Např. do infekčního odpadu, nebo nesprávná likvidace stravy od infekčního pacienta.*
Jiná (pokud zvoleno)	*Situace, které není možno zařadit do žádné z výše uvedených kategorií – nutno doplnit ve slovním popisu.*
Neznámá	*Není jasná situace a jak k ní došlo, ale je znám výsledek nežádoucí události.*

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 2 – problém** nežádoucích událostí – Dieta/Výživa	
Vedlejší osa 2	
Nezvoleno	*Neznámá/chybějící hodnota – nezadáno.*
Záměna pacienta	*Záměna pacienta na základě neprovedené/nedostatečné/špatné identifikace.*
Záměna diety	*Záměna dodaných diet.*
Chybné množství	*Chybná příprava množství stravy u určité diety. Např. u diabetika – vysoký obsah sacharidů.*
Chybná frekvence podání	*Chybný čas podání stravy. Např. u diabetika – aplikace inzulínu po jídle, podání stravy pacienta před invazivním vyšetřením s nutností lačnit, před operací apod.*
Chybná konsistence	*Tuhá strava namísto tekuté – zejména u pacientů s dysfagií, malých dětí.*
Chybné skladování	*Strava skladována za nevhodných podmínek. Např. při nevhodné teplotě; v prostorách neurčených pro stravování, které vede k její kontaminaci apod.*
Nepodaná dieta	*Pacientovi není vůbec podána dieta. Např. opomenutí po provedeném vyšetření, nebo z důvodu imobility zvolen nesprávný postup podání stravy s důsledkem hladovění pacienta a nepřijetí potravy pacientem. POZOR, nepatří sem záměrné lačnění.*
Prošlá expirace	*Strava, která již není vhodná z důvodu překročení délky použitelnosti ke konzumaci. Např. jogurty, mléko, sýry, šunka – jiné potraviny snadno podléhající zkáze aj. po době použitelnosti.*
Cizí předmět	*Cizí předmět ve stravě – vlas, kamínek, prach, kost, obalový materiál aj.*
Provedeno nekompletně, neadekvátně či chybně	*Chyba v procesu podání stravy – strava podána mimo doporučenou dobu, místo.*
Jiný (pokud zvoleno)	*Situace, které není možno zařadit do žádné z výše uvedených kategorií – nutno doplnit ve slovním popisu.*
Neznámý	*Není jasná situace a jak k ní došlo, ale je znám výsledek NU.*

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 1 – proces** nežádoucích událostí – Dokumentace	
Vedlejší osa 1	
Nezvoleno	*Neznámá/chybějící hodnota – nezadáno.*
Žádanky, objednávky, recepty, poukazy	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Dekurzy, tabulky, epikrízy, konzilia	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Checklisty	*Kontrolní seznamy.*
Formuláře, certifikáty	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Instrukce, guidelines, směrnice, návody	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Identifikační karty, jmenovky, štítky, náramky	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Dopisy, e-maily, záznamy komunikace	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Výsledky testů, vyšetření a zobrazovacích metod	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Jiný (pokud zvoleno)	*Dokument, který není možno zařadit do žádné z výše uvedených kategorií – nutno doplnit ve slovním popisu.*
Neznámý	*Není jasný dokument, ale je znám výsledek nežádoucí události.*

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 2 – problém** nežádoucích událostí – Dokumentace	
Vedlejší osa 2	
Nezvoleno	*Neznámá/chybějící hodnota – nezadáno.*
Chybějící nebo nedostupný dokument	*Dokument není vůbec dostupný v rámci PZS.*
Dokument dostupný později než požadováno	*Např. krátkodobě nedostupný chorobopis, dostupný později, než je vyžadováno.*
Záměna pacienta nebo jiná chyba v dokumentu	*Např. záměna jména, příjmení, rodného číslo pacienta na žádance/průvodce, dokumentaci.*
Nejasný, dvojznačný či nekompletní dokument	*Např. žádanka bez nákladového střediska, nekompletně vyplněná hlavička dekurzu, chybějící údaj v dokumentaci, dokument bez identifikačních údajů pacienta.*
Neoprávněný přístup k dokumentu	*Např. procházení konzilií, výsledků vyšetření z jiných pracovišť neoprávněnými osobami.*
Jiný (pokud zvoleno)	*Dokument, který není možno zařadit do žádné z výše uvedených kategorií – nutno doplnit ve slovním popisu. Např. dokumentace vydána do rukou jiného pacienta, zákonného zástupce, osoby blízké apod.*

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 1 – problém** nežádoucích událostí – Chování osob	
Vedlejší osa 1	
Nezvoleno	*Neznámá/chybějící hodnota – nezadáno.*
Nespolupracující	*Pacient, který záměrně nerespektuje pokyny zdravotnického/ošetřujícího personálu. Např. pacient má nařízen klid na lůžku, který nedodržuje, kouření v nevyhrazených prostorech aj. Lze zařadit také pacienta, který se jednání dopouští nezáměrně. Např. pacient v delirantním stavu.*
Nepřátelské/hrubé chování	*Nevhodné chování a jednání, které se může projevit jak verbální, tak brachiální agresí (autoagrese i heteroagrese). Pokud byly přítomny oba typy agrese – využijte toto zařazení anebo v případě, že není zpětně možno zjistit typ agrese.* *V případě, že došlo pouze ke slovnímu napadení – zvolte NU Slovní napadení, v případě, že došlo jen k brachiálnímu napadení – zvolte NU Fyzické napadení.*
Rizikové, nebezpečné, zanedbání	*Nedodržování léčebných postupů, odmítání užívání medikace – jednoznačně záměrné chování i přes opakované upozornění na riziko (lucidní pacienti).*
Toxikomanie	*Situace spojené s užitím či snahou si opatřit návykové látky. Např. pacient, který si během hospitalizace aplikuje návykové látky / drogy; pacient chce získat návykové látky na oddělení aj.*
Obtěžování	*Situace spojené s obtěžováním – chováním, které není přijatelné pro druhé osoby (zdravotníky, pacienty). Např. pacient zasahuje do osobní zóny a toto chování je vnímáno jako nevítané, nevhodné nebo urážlivé ze strany ošetřujícího personálu, či pacientů.*
Diskriminace/předsudky	*Situace spojené s vnímáním druhé osoby a jejích odlišností. Např. konflikt s pacientem, vzhledem k jeho náboženským rituálům, barvě pleti, sociálnímu statutu, ageismus aj.*
Nepovolený odchod	*Nepovolený odchod pacienta z oddělení bez nahlášení ošetřujícímu/zdravotnickému personálu. Např. odchod před finálním ošetřením, opuštění ošetřovací jednotky bez svolení personálu, útěk z ošetřovací jednotky (závažnost NU viz dále, stanovena vždy s ohledem na možný dopad chování na klinický stav pacienta).*
Sebepoškození, sebevražda	*Situace spojená s následkem na zdraví (fyzickém, duševním) či s následkem smrti. Např. odcizení léku z lékárny a předávkování se; vědomé vyjmutí periferního žilního katetru, vytržení hrudního drénu; chování jedince (brachiální agrese), které vedlo k následkům smrti aj.; (intervence zahrnují jak monitorování, tak další léčebné zákroky dle stavu pacienta).*
Slovní napadení	*Situace spojená se slovním útokem. Např. urážka na cti, slovní formou (může být i formou písemnou).*
Fyzické napadení	*Situace spojená s brachiálním útokem. Záměrné použití nebo hrozba použití fyzické síly pacienta proti ošetřujícímu/zdravotnickému personálu, jinému pacientovi.*

Sexuální napadení	*Situace spojená se sexuálním obtěžováním různého stupně. Např. násilí ze strany pacienta spočívající ve vynucení si pohlavního styku či jiné podobné sexuální aktivity proti vůli zneužité osoby.*
Poškození věci	*Situace v souvislosti s poškozením materiálního zabezpečení. Např. pacient zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelnou cizí věc, a způsobí tak na cizím majetku PZS škodu. Např. prokazatelné zničení ovladače na lůžku, rozbití okna, poškození vlastnictví jiného pacienta aj.*
Hrozba usmrcením	*Situace spojené s vyhrožováním. Např. verbální sdělení – výhružky smrtí (nutno odlišit od fyzického napadení výše – nejedná se již o hrozbu, ale akci).*
Nepovolený vstup	*Přístup do prostor se zákazem vstupu nebo vstupu nepovolaným/neoprávněným osobám.*
Krádež, finanční škoda	*Obecně neoprávněné přisvojení si cizí věci či hodnoty. Např. ztráta finanční hotovosti u pacienta, jiné zainteresované osoby (návštěvy). Zahrnuje také NU, kdy vzniklo podezření na neoprávněné osvojení si cizí věci (nepotvrzení krádeže, ale hlášeno jako ztráta). Např. rodina pacienta odnesla cennosti nebo osobní věc domů a v ZZ nahlášeno jako ztráta nebo podezření na krádež pacientem.*
Únos	*Nezákonné zmocnění se osoby nebo osob zpravidla proti její vůli. Např. únos dítěte.*
Jiný (pokud zvoleno)	*Situace, které není možno zařadit do žádné z výše uvedených kategorií – nutno doplnit ve slovním popisu.*
Neznámý	*Není jasná situace a jak k ní došlo, ale je znám výsledek nežádoucí události.*

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 2 – provinilec** nežádoucích událostí – Chování osob	
Vedlejší osa 2	
Nezvoleno	*Neznámá/chybějící hodnota – nezadáno.*
Pacient	*Přímý konflikt s pacientem (pacient v roli viníka – osoby, která konflikt způsobila, eskalovala).*
Doprovod pacienta	*Konflikt s osobním asistentem pacienta, zákonným zástupcem, blízkým pacienta, jinou doprovázející osobu – ambulantní péče (v případě hospitalizace je doprovod přítomen v době přijetí, překladu a propuštění či transportu – pak lze také zařadit do této kategorie).*
Návštěva	*Konflikt s návštěvou pacienta (rodina, přátelé) – hospitalizace.*
Pracovník	*Konflikt s jakýmkoliv zaměstnancem PZS.*
Student/žák	*Konflikt se studentem, který je na pracovišti na odborné klinické praxi.*
Jiná (pokud zvoleno)	*Situace, které není možno zařadit do žádné z výše uvedených kategorií – nutno doplnit ve slovním popisu. Např. dobrovolník, duchovní péče – konflikt s pacientem, nevhodná agitace pro určitou církev, zneužití kontaktu s pacientem pro finanční obohacení dobrovolníka.*
Neznámá	*Není jasný provinilec, ale je znám výsledek nežádoucí události.*

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 1 – proces** nežádoucích událostí – Klinická administrativa	
Vedlejší osa 1	
Nezvoleno	*Neznámá/chybějící hodnota – nezadáno.*
Předání směny	*Chybné, nedostatečné či žádné předání informací o pacientovi při předávání směny.*
Plánovaná návštěva	*Návštěva v jiný než plánovaný čas, místo – mimo dobu povolených návštěv, u pacienta s omezením návštěvního režimu. Např. na pokoji s pacientem s rizikem infekce, v izolačním režimu apod. Včetně ambulantního provozu, tedy pacient, který se nedostaví k plánované návštěvě. Např. dialyzovaný pacient.*
Čekací listina	*Situace spojené s čekáním na výkon, ošetření, vyšetření apod. Např. pacient byl chybně zadán na čekací listinu, nebylo dodrženo pořadí.*
Konzilium	*Situace spojené s realizací, objednáním konzilia. Např. konzilium nahlášeno na nesprávném oddělení, u nesprávného pacienta anebo chybějící prokazatelná reakce na konzilium. Poškození pacienta z důvodu nedodržení stanoveného času k provedení konzilia.*
Příjem	*Situace spojené s příjmem pacienta. Např. příjem pacienta na nesprávnou kliniku, v nesprávný den. Nesprávné určení priority pacienta v rámci triage pacienta na příjmu.*
Propuštění	*Situace spojené s propuštěním pacienta. Např. neplánované propuštění pacienta – revers v nestabilizovaném stavu pacienta. Nesoulad dne propuštění uvedeného v „Propouštěcí zprávě“ se skutečným dnem propuštění, nevybavení pacienta léky nebo výživou na stanovenou dobu s ohledem na den v týdnu; nezajištění návaznosti péče.*
Předání jinam	*Situace spojené s překladem pacienta. Např. předána nekompletní dokumentace na jiné oddělení – ztráta kontinuity.*
Identifikace pacienta	*Situace spojené s identifikací pacienta. Zvýšená pozornost u pacientů v riziku nesprávné identifikace: kognitivní deficit, smyslové postižení, odmítající umístění identifikační pomůcky např. štítku, náramku apod. Chybná identifikace, např. pacient bez osobních dokladů (karta pojišťovny, OP).*
Souhlas	*Situace spojené s podpisem souhlasu pacienta s hospitalizací, výkonem, ošetřením, vyšetřením. Např. pacient odmítá podepsat informovaný souhlas (IS) s výkonem, s hospitalizací – vždy je nutno zohlednit celkový kontext situace a dopady pro pacienta; podpis IS nekompetentní osobou, např. rodinným příslušníkem u plně svéprávného pacienta nebo chybějící identifikace a podpis svědka u IS, kdy se pacient není schopen podepsat.*
Plánování výkonu	*Situace spojené s výkonem u pacienta. Např. výkon nelze provést v rámci pracoviště – plná kapacita bez možnosti dalšího termínu výkonu, nedostatečné zajištění technické, materiální, personální vzhledem ke stavu pacienta.*
Reakce na urgentní stav	*Situace spojené s reakcí na urgentní stav pacienta – neočekávaná reakce na urgentní stav.*
Jiný (pokud zvoleno)	*Situace spojená s klinickou administrativou, která není možná zařadit do žádné z výše uvedených kategorií – nutno doplnit ve slovním popisu.*
Neznámý	*Není jasná situace a jak k ní došlo, ale je znám výsledek nežádoucí události.*

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 2 – problém** nežádoucích událostí – Klinická administrativa	
Vedlejší osa 2	
Nezvoleno	*Neznámá/chybějící hodnota – nezadáno.*
Neprovedeno	*Např. neproveden výkon z důvodu odmítnutí podepsání informovaného souhlasu (IS) nebo příchod na vyšetření bez vyplněného IS.*
Nekompletní/neadekvátní/chybné	*Např. neprovedena operace z důvodu chybného zařazení pacienta na čekací listinu nebo neúplná „Přijímací“ nebo „Propouštěcí dokumentace“ (protokol, zpráva).*
Nedostupné	*Např. konzilium, vyšetření, ošetření, kontrola nedostupné v rámci PZS, nebo z důvodu výpadku elektrického proudu je nedostupný nemocniční informační systém, nebo nefunkčností tiskové fronty nelze získat informace aj.*
Záměna pacienta	*Např. chybná identifikace pacienta.*
Záměna procesu	*Např. zvolen chybný proces u klinického výkonu.*
Jiný (pokud zvoleno)	*Situace spojená s klinickou administrativou, která není možná zařadit do žádné z výše uvedených kategorií – nutno doplnit ve slovním popisu.*
Neznámý	*Není jasné vymezení problému a jak k němu došlo, ale je znám výsledek nežádoucí události.*

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 1 – výkon** nežádoucích událostí – Klinický výkon	
Vedlejší osa 1	
Nezvoleno	*Neznámá/chybějící hodnota – nezadáno.*
Screening, prevence, pravidelná prohlídka	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Diagnóza, posouzení, konzilium	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Ošetření, intervence, operace	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Obecná péče, management	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Testy, vyšetření a zobrazovací metody	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Laboratorní odběry, výsledky	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Nařízená péče, omezení	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Jiný (pokud zvoleno)	*Situace spojená s klinickým výkonem, která není možná zařadit do žádné z výše uvedených kategorií – nutno doplnit ve slovním popisu.*
Neznámý	*Není jasný klinický výkon a jak k němu došlo, ale je znám výsledek NU.*

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 2 – problém** nežádoucích událostí – Klinický výkon	
Vedlejší osa 2	
Nezvoleno	*Neznámá/chybějící hodnota – nezadáno.*
Neprovedeno	*Výkon neproveden. Např. plánované interní konzilium neprovedeno z důvodu opomenutí nahlášení aj.*
Nekompletní/neadekvátní/chybné	*Nesprávné provedení výkonu. Např. chybně propuštěn do ambulantní péče pacient, který má indikovánu péči lůžkovou.*
Nedostupné	*Nedostupný výkon – nelze jej provést. Např. odebrány a odeslány vzorky do laboratoře s chybně zadanými parametry, neprovedení vyšetření z důvodu nedostupnosti služby.*
Záměna pacienta nebo jiná chyba v identifikaci	*Chybná identifikace pacienta, která vedla k provedení vyšetření. Např. RTG u jiného pacienta, který nebyl k vyšetření indikován.*
Záměna výkonu	*Záměna odborného výkonu/ošetření, vyšetření, operačního výkonu. Např. místo klasické resekce provedena laparoskopická operace (nejedná se o konverzi).*
Záměna strany, orgánu či místa výkonu	*Záměna odborného výkonu – ošetření, vyšetření, operačního výkonu. Např. místo resekce laloku pravé plíce odstraněn lalok levé plíce – stranová záměna u chirurgických výkonů.*
Komplikace	*Stav vyžadující další zásah diagnosticko-terapeutický. Např. anafylaktický šok v rámci CT vyšetření s kontrastní látkou je komplikován pádem a je nezbytná další péče. Pod tuto kategorii patří i tzv. předpokládané komplikace s daným výkonem/vyšetřením.*
Jiný (pokud zvoleno)	*Situace spojené s klinickým výkonem, které není možno zařadit do žádné z výše uvedených kategorií – nutno doplnit ve slovním popisu.*
Neznámý	*Není jasná problémová situace a jak k ní došlo, ale je znám výsledek nežádoucí události.*

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 1 – proces** nežádoucích událostí – Medicinální plyny	
Vedlejší osa 1	
Nezvoleno	*Neznámá/chybějící hodnota – nezadáno.*
Předepisování	*Situace spojené s předpisem plynu. Např. chybné předepsání medicinálního plynu lékařem.*
Označení nádob či ventilů	*Situace spojené s označením plynu. Např. chybné/nepřesné označení tlakových nádob či ventilů.*
Dodání/rozvod	*Situace spojené s dodáním plynu. Např. dodání nezabezpečených nádob – chybějící pojistka; ucházející ventily.*
Podání	*Situace spojené s podáním plynu – chyba v procesu podání medicinálních plynů, nedodržení SOP. Např. manipulace s tlakovou lahví s mastnýma rukama, která vede k popálení zdravotníka, nesprávné podání objemu plynu (vlastní podání plynu pacientovi řešeno v rámci osy č. 2 viz níže).*
Objednávání	*Situace spojené s objednáním plynu. Např. chybné objednání medicinálních plynů u dodavatele.*
Skladování	*Situace spojené se skladováním plynu. Např. chybné/nevhodné skladování medicinálních plynů – teplé prostředí, kde svítí slunce na tlakové láhve, nevhodné prostory, kde mohou být medicinální plyny zneužity, nezajištění bezpečnostních opatření aj.*
Jiná (pokud zvoleno)	*Situace, které není možno zařadit do žádné z výše uvedených kategorií – nutno doplnit ve slovním popisu.*
Neznámá	*Není jasná situace a jak k ní došlo, ale je znám výsledek nežádoucí události.*

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 2 – problém** nežádoucích událostí – Medicinální plyny	
Vedlejší osa 2	
Nezvoleno	*Neznámá/chybějící hodnota – nezadáno.*
Záměna pacienta	*Neprovedena řádná identifikace pacienta u lůžka pacienta (jméno, příjmení, datum narození).*
Záměna plynu	*Nesprávná identifikace. Např. neprovedena řádná kontrola identifikačního štítku medicinálního plynu.*
Chybná koncentrace, rychlost podání	*Situace spojené s podáním plynu. Např. vyšší nebo nižší koncentrace medicinálního plynu podaná rychle nebo naopak pomaleji, než jak předepsal lékař.*
Chybný způsob podání	*Nevhodný způsob podání. Např. použití kyslíkových brýlí místo kyslíkové masky, opomenutí nebulizace během dlouhodobého podávání kyslíku (ne v rámci životu zachraňujících výkonů).*
Kontraindikace	*Podání medicinálního plynu, který není vhodný pro daného pacienta (vysoká koncentrace, nezvlhčení aj.)*
Chybné skladování	*Chybné skladování medicinálních plynů – teplé prostředí, kde svítí slunce na tlakové láhve, nevhodné prostory, kde mohou být medicinální plyny zneužity, nezajištění tlakových nádob odpovídajícím způsobem (řetízkem aj.).*
Nepodání plynu	*Souvisí jak s externí dodávkou plynů, tak interní možností využití na lokální úrovni. Např. nedoručená dodávka medicinálního plynu; zapomenutí podání medicinálního plynu na základě rozpisu ordinací lékaře.*
Kontaminace	*Křížová kontaminace medicinálních plynů s jinými plyny.*
Jiný (pokud zvoleno)	*Situace, které není možno zařadit do žádné z výše uvedených kategorií – nutno doplnit ve slovním popisu.*
Neznámý	*Není jasná situace a jak k ní došlo, ale je znám výsledek nežádoucí události.*

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 2 – problém** nežádoucích událostí – Medicínské přístroje / vybavení	
Vedlejší osa 2	
Nezvoleno	*Neznámá/chybějící hodnota – nezadáno.*
Závada balení	*Poškození krytu/obalu medicínského přístroje / vybavení.*
Nedostupné	*Přístroj mimo provoz, nebo se vůbec nenachází u PZS. Např. absence samorozpínacích vaků pro kardiopulmonální resuscitaci (KPR), nedostupnost infuzní pumpy.*
Nevhodné použití	*Použití přístroje v neindikovaném okamžiku. Např. bezúčelné, samovolné použití bez indikace lékařem, předepisující osobou.*
Nečisté/nesterilní	*Nedodržení hygienických (bezpečnostních) předpisů, které mohou vést ke kontaminaci přístroje.*
Nefunkční či funkční chybně	*Porucha přístroje bez možnosti jeho nastartování. Např. nesnímající čidlo monitorující saturaci kyslíkem, nesprávná funkce infuzní pumpy, selhání zdravotnického prostředku.*
Přemístění, odstranění, chybné zapojení	*Nevhodné nakládání, nepovolené přesuny s medicínským přístrojem / vybavením. Např. chybné napojení medicínského přístroje do rozvodů elektřiny, které nejsou určeny na takové využití.*
Uživatelská chyba	*Chyba způsobená osobou, která přístroj využívá/používá. Např. chyba způsobená nedostatečným zaškolením – neabsolvovaný zácvik a školení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) na medicínském přístroji.*
Jiný (pokud zvoleno)	*Situace, které není možno zařadit do žádné z výše uvedených kategorií – nutno doplnit ve slovním popisu.*
Neznámý	*Není jasná situace a jak k ní došlo, ale je znám výsledek nežádoucí události.*

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 1 – proces** nežádoucích událostí – Medikace[3]	
Vedlejší osa 1	
Nezvoleno	*Neznámá/chybějící hodnota – nezadáno.*
Předepisování	*Nesprávný předpis lékařem. Např. záměna léku na předpisu – nerespektování alergie, nezohlednění hmotnosti pacienta, vitálních funkcí, dávky a cesty podání, duplicity, interakcí, kontraindikací.*
Příprava	*Problém při úpravě/přípravě léčiva, ať již na pracovišti podání (provádějící dle zákona o léčivech pouze úpravu), či v lékárně (provádějící přípravu v souladu se Správnou lékárenskou praxí – vyhláška č. 84/2008 Sb. v platném znění). Např. záměna účinných látek cytostatika farmaceutem v lékárně.*
Balení	*Porušený obal léčivého přípravku. Např. prasklý vak s cytostatikem, změna konzistence léčiva – infuzního roztoku.*
Dodání	*Situace spojené s dodáním léčiva. Např. příjem cytostatik bez druhého/sekundárního obalu; dodání léčivého přípravku s teplotou jinou, než požadovanou, než která byla objednána lékařem.*
Podání	*Chyba v procesu podání předepsané medikace – nedodržení SOP. Např. nesprávný čas, nesprávné množství, nesprávná identifikace pacienta – jméno, příjmení a datum narození apod.*
Objednávání	*Situace spojené s objednáváním léčiva. Např. nesprávně nahlášené objednání množství léčivého přípravku v lékárně, nesprávná síla léku apod.*
Skladování	*Situace spojené se skladováním léčiva. Např. skladování léčivého přípravku při nevhodné teplotě, nebo v prostorách, které nejsou určeny pro skladování léků – fotosenzitivita vybraných léčiv ponechaných přímé expozici slunce.*
Dohled po podání	*Situace spojené s dohledem po podání léčiva. Např. neprovedena kontrola u pacienta v průběhu aplikace léčivého přípravku s vysokým rizikem. Např. koncentrované roztoky elektrolytů. Nezhodnocení vitálních funkcí po podání léčiva k ovlivnění vitálních funkcí, např. antihypertenziva – nezměření TK.*
Likvidace	*Situace spojené s likvidací léčiva – nesprávná likvidace léčiva či obalu. Např. nesprávná likvidace (odstranění) prázdného vaku s cytostatikem např. vyhozeno do infekčního odpadu místo do speciální barelu určeného pro cytostatické látky. Nesprávná likvidace biologických materiálů např. larvy pro Magott terapii /tzv. bioknife/, nesprávná likvidace pomůcek pro podání léčiva – infuzního setu do běžného odpadu.*
Jiná (pokud zvoleno)	*Situace, které není možno zařadit do žádné z výše uvedených kategorií – nutno doplnit ve slovním popisu.*
Neznámá	*Není jasná situace a jak k ní došlo, ale je znám výsledek nežádoucí události.*

[3] NU v souvislosti s podáváním léků neduplikují informace předávané na SÚKL, protože v SHNU jsou hlášeny převážně incidenty v souvislosti s podáváním léku, vedlejším očekávaným účinkem léčivého přípravku apod., ale také v souvislosti s nežádoucím účinkem či vadnou šarží. Nahlášení NU však nenahrazuje povinnost hlášení informací v souvislosti s podáváním léčivých přípravků na SÚKL dle platné legislativy.

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 2 – problém** nežádoucích událostí – Medikace

Vedlejší osa 2	
Nezvoleno	*Neznámá/chybějící hodnota – nezadáno.*
Záměna pacienta	*Neprovedena řádná identifikace pacienta u lůžka pacienta (jméno, příjmení, datum narození).*
Záměna léčiva	*Situace spojené se záměnou léčiva (zahrnují jak záměnu léčiva v rámci stejné ATC skupiny, tak jiné ATC skupiny).*
Chybná dávka, síla či frekvence	*Situace spojená s podáním chybné dávky, síly, frekvence. Např. souhra událostí – špatně nastavena infuzní pumpa na aplikaci infuze, což vedlo k dvojnásobně rychlejší (pomalejší) aplikaci léku do organizmu pacienta, nesprávně zvolena síla/gramáž léčivého přípravku.*
Chybná forma	*Záměna formy léčivého přípravku za jinou formu léčivého přípravku. Např. místo roztoku byla podána pacientovi suspenze; předepisování léků do NGS – nezohlednění těch skupin léků při předepisování, které není možno drtit ani rozpustit.*
Chybná cesta podání	*Záměna způsobu podání léčiva. Např. léčivý přípravek místo perorálně podán i.v. cestou pomocí periferního žilního katetru.*
Chybné množství	*Záměna množství podaného léčiva. Např. záměna objemu infuzní terapie. Např. místo Mannitol 250ml podán Mannitol 500ml.*
Chybné instrukce k podání	*Nepřesné či nekompletní instrukce pro podání léčivého přípravku. Např. neznalost pokynů pro podání studijního léku v rámci klinického hodnocení, neposkytnutí informace o užití léku na lačno.*
Kontraindikace	*Podání „zakázané“ medikace. Např. pacientovi podán lék, který je kontraindikován z důvodu jeho alergie, celkového stavu (těhotenství), komorbidit (renální insuficience) aj.*
Chybné skladování	*Situace spojené se skladováním léčivého přípravku. Např. skladování léčivého přípravku při nevhodné teplotě, nebo v prostorách, které nejsou určeny pro skladování léků – fotosenzitivita vybraných léčiv ponechaných přímé expozici slunečnímu svitu.*
Vynechaná dávka nebo léčivo	*Situace spojené s podáním léčivého přípravku. Např. neočekávaně a neplánovaně vynechané podání léčivého přípravku – z důvodu přehlédnutí ordinace lékaře v dekurzu pacienta, nedostupnosti léčivého přípravku aj.*
Expirovaný přípravek	*Situace spojené s dobou použitelnosti léčivého přípravku. Např. léčivý přípravek byl podán, aniž by byla zkontrolována expirace na balení léčiva.* *Léčivé přípravky, které překročily dobu použitelnosti. Neuvedení data prvního použití na léčivý přípravek, který má změněnou dobu expirace dnem otevření.*
Nežádoucí účinek léčiva	*Neočekávaný účinek předepsaného léku, který vede např. k projevům alergie, anafylaktickému šoku, změnám v chování pacienta apod.*
Provedeno nekompletně, neadekvátně či chybně	*Chyba v procesu podání léčivého přípravku, nedodržení/neznalost SOP. Např. nerespektování a nereagování na interakce léčivých přípravků.*

Jiný (pokud zvoleno)	*Situace, které není možno zařadit do žádné z výše uvedených kategorií – nutno doplnit ve slovním popisu.*
Neznámý	*Není jasná situace a jak k ní došlo, ale je znám výsledek nežádoucí události.*

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 1 – problém** nežádoucích událostí – Nehody a neočekávaná zranění	
Vedlejší osa 1	
Nezvoleno	*Neznámá/chybějící hodnota – nezadáno.*
Tupé poranění	*Vznikají působením tupého předmětu různé intenzity, a to buď přímo, tj. v místě kontaktu předmětu např. hematom, nebo nepřímo přenesením energie na místo vzdálenější např. zlomeniny kosti klíčové či krčku kosti stehenní jako následek pádu.*
Ostré poranění	*Jsou způsobeny předměty opatřenými ostřím (břitem, hrotem). Např. poranění injekční jehlou, nožem apod.*
Jiné mechanické poranění	*Jedná se o rány čistým řezem, řezné, sečné, nebo se zhmožděným okrajem, tržné. Speciální kapitolou jsou rány střelné, neboť poranění kůže a podkoží může být značně devastující. Může se např. jednat o řeznou ránu na ruce pacienta, kterou si způsobil při obědě.*
Popáleniny, opaření, omrzliny	*Situace spojené s působením fyzikálních sil (teplo, chlad). Popáleniny vznikají na podkladě styku kůže s nepřiměřenými tepelnými podněty. Např. popálení pacienta na sále, z důvodu špatného umístění neutrální elektrody, která netvořila kontakt s povrchem těla pacienta; polití pacienta horkým čajem. Naopak omrzliny jsou druhem poranění organismu, které vzniká působením nízkých teplot na kůži a v podkoží např. omrzlina u kojence, který byl vystaven chladu – otevřené okno.*
Ohrožení dýchání	*Situace spojené s ohrožením dýchání. Ohrožení je stav, kdy dochází ke změně bezpečného stavu vlivem vnějšího či vnitřního nebezpečí na nový stav, ve kterém hrozí změna současného stavu do nového. Např. pacient při snídani aspiroval tuhou stravu, která mohla vést k zástavě dýchání.*
Otrava, poleptání	*Situace spojené s intoxikací – podáním, požitím přípravku, který způsobí poškození zdraví (přechodné či trvalé). Otrava je chorobný stav vyvolaný přítomností jedu v organizmu, k poleptání dochází při kontaktu s kyselinou či zásadou, ať už přímým stykem či párami. Např. záměna roztoků u pacienta na diabetologické ambulanci, kde byla namísto roztoku glukózy podána dezinfekce.*
Úraz elektrickým proudem	*Situace spojené s poraněním elektrickým proudem. Vzniká přímým spojením těla se dvěma body, mezi kterými je elektrické napětí. Např. neopatrné zacházení se zásuvkami na oddělení, poškozená izolace zdravotnického prostředku, pomůcek denní potřeby s elektrickým napájením. Např. holicí strojek.*
Přírodní katastrofa	*Situace spojené s přírodní katastrofou, která je definována jako přírodní proces, který je rychlý a zanechal po sobě lidské oběti a materiální škody – vichřice, povodeň – s následky na zdraví či životech osob zainteresovaných v procesu poskytování zdravotních služeb. Např. poškození pacienta při bouřce – otevřené okno, poranění po pádu na sněhu při přesunu na vyšetření při kalamitním stavu apod.*

Jiné (pokud zvoleno)	*Situace, které není možno zařadit do žádné z výše uvedených kategorií – nutno doplnit ve slovním popisu. Např. ohrožení způsobené selháním provozních systémů – kontaminace vody (legionella), nefunkční vzduchotechnika, totální výpadek proudu (black out), selhání informační technologie, nebo teroristický útok (situace spojená s terorismem je plánované, promyšlené a politicky motivované násilí, zaměřené proti nezúčastněným osobám, sloužící k dosažení vytčených cílů).*
Neznámý	*Není jasná situace a jak k ní došlo, ale je znám výsledek nežádoucí události.*

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 2 – postižený** nežádoucí událostí – Nehody a neočekávaná zranění	
Vedlejší osa 2	
Nezvoleno	*Neznámá/chybějící hodnota – nezadáno.*
Pacient	*Zranění pacienta, který je hospitalizován nebo ambulantně vyšetřován.*
Doprovod pacienta	*Zranění např. osoby, která je zákonným zástupcem pacienta, nebo rodič dítěte, který je s dítětem hospitalizován.*
Návštěva	*Např. zranění osoby blízké pacienta, která je v návštěvní době na návštěvě u pacienta.*
Pracovník	*Např. zranění jakéhokoliv pracovníka PZS.*
Student/žák	*Zranění studenta/žáka během odborné klinické praxe na pracovišti.*
Jiná (pokud zvoleno) => možnost doplnění vysvětlení (text) na lokální úrovni	*Situace, které není možno zařadit do žádné z výše uvedených kategorií – nutno doplnit ve slovním popisu. Např. dobrovolník, duchovní.*
Neznámá	*Není jasná situace a jak k ní došlo, ale je znám výsledek nežádoucí události.*

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 1 – typ organismu** nežádoucích událostí – Nozokomiální infekce[4]	
Vedlejší osa 1	*Vypsat pouze v případě jednoznačného laboratorního potvrzení původce – přesně stanovených pravidel aktuálně platných u daného PZS.*
Bakterie	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Virus	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Fungi	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Parazit	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Protozoa	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Rikettsie	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Prion	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Neidentifikován	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*

[4] Nozokomiální infekce - dle platné terminologie infekce spojené s poskytováním zdravotní péče (v souvislosti s hospitalizací - Hospital Acquired Infections). Vypsat pouze v případě jednoznačného laboratorního potvrzení původce – přesně stanovených pravidel aktuálně platných u daného PZS.

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 2 – místo infekce** nežádoucích událostí – Nozokomiální infekce	
Vedlejší osa 2	*Vypsat pouze v případě diagnostického potvrzení, v dokumentaci musí být uvedena orgánová souvislost.*
Nezvoleno	*Neznámá hodnota.*
Infekce močového traktu	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Infekce chirurgické rány	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Infekce krevního řečiště	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Pneumonie	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Infekce kostí a kloubů	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Infekce centrálního nervového systému	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Infekce kardiovaskulárního systému	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Infekce očí, ORL oblasti nebo úst	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Infekce gastrointestinálního traktu	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Infekce dolních cest dýchacích, jiná než pneumonie	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Infekce reprodukčního traktu	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Infekce kůže a měkkých tkání	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Systémová infekce	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Jiné (pokud zvoleno)	*Situace, které nelze možno zařadit do žádné z výše uvedených kategorií – nutno doplnit ve slovním popisu. Např. epidurální katétr, endoskopický zákrok.*
Neznámé	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Krevní řečiště	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Chirurgická rána	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Absces	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Pneumonie	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Intravaskulární kanyla	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Protéza	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Močová cévka či drén	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*
Měkké tkáně	*Není třeba další definice, jednoznačný pojem – vyberte.*

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 1 – druh pádu** nežádoucích událostí – Pády	
Vedlejší osa 1	
Nezvoleno	*Neznámá/chybějící hodnota – nezadáno.*
Zakopnutí, chybné došlápnutí	*Pacient nesprávně došlápl při přesunu z lůžka. Např. pacient zakopne o překážku v cestě (o obuv, berle), chybné došlápnutí. Např. poklesnutí v kolenou, šlápnutí na práh.*
Uklouznutí	*Pacient uklouzl. Např. na vlhkém povrchu na chodbě, kde bylo aktuálně vytřeno, na zbytku moči.*
Ztráta vědomí	*Náhlá ztráta vědomí. Např. při tréninku chůze po schodech, nejčastěji neurologická či kardiogenní příčina.*
Ztráta rovnováhy	*Ztráta rovnováhy. Např. u pacienta ve sprše, při náhlé změně polohy.*
Závada zařízení	*Např. neočekávané zastavení běžeckého pásu na kardiologické ambulanci, kde byl pacient na zátěžovém testu, které způsobilo pád.*
Pád z lůžka	*Sesunutí pacienta z lůžka. Např. při jeho samovolném otáčení v lůžku bez postranic.*
Pád při přesunu s dopomocí	*Pád při přesunu z lůžka. Např. do sedačky, na židli.*
Záchvat	*V rámci původní činnosti pacienta – chůze, sed, stoj pacienta a navazující náhlá změna stavu – záchvat. Např. na chodbě náhle epileptický záchvat.*
Opření o nestabilní oporu	*Pád po opěru o nedostatečně stabilní oporu – pacient se např. zapřel o pojízdný stolek, chodítko, nezabrzděný invalidní vozík.*
Vstávání z lůžka	*Pád při změně polohy vleže do sedu či stoje. Např. pacientovi se „zamotala“ hlava při rychlém vstávání z lůžka (ortostatický kolaps).*
Pád z vozíku	*Pád z vozíku u pacienta, který se chtěl předklonit, nebo otočení pacienta na transportním lehátku.*
Jiný (pokud zvoleno)	*Situace, které není možno zařadit do žádné z výše uvedených kategorií – nutno doplnit ve slovním popisu.*
Neznámý	*Není jasná situace a jak k ní došlo, ale je znám výsledek nežádoucí události.*

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 2 – problém** nežádoucích událostí – Technické problémy	
Vedlejší osa 2	
Nezvoleno	*Neznámá/chybějící hodnota – nezadáno.*
Nedostupné, neexistující	*Nedostupná technika v rámci PZS.*
Vadné, poškozené	*Poškozený přístroj bez možnosti jeho náhrady, který vede k neprovedení plánovaného výkonu.*
Jiný (pokud zvoleno)	*Technický problém, který není možné zařadit do žádné z výše uvedených kategorií – nutno doplnit ve slovním popisu. Např. neproškolený personál, nedostupný servis, chybná údržba.*
Neznámý	*Není jasný technický problém a jak k němu došlo, ale je znám výsledek nežádoucí události.*

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 1 – proces** nežádoucích událostí – Transfuze / Krevní deriváty	
Vedlejší osa 1	
Nezvoleno	*Neznámá/chybějící hodnota – nezadáno.*
Předepisování	*Situace spojené s předepisováním transfuzního přípravku. Např. chybné předepsání lékařem transfuze / krevního derivátu např. záměna krevních skupin, Rh faktoru.*
Příprava	*Situace spojené s přípravou transfuzního přípravku. Chyba v procesu přípravy v krevní bance – např. nejasná identifikace apod.*
Balení	*Situace spojené s balením/obaly transfuzního přípravku. Porušený vak na transfuzi / krevní derivát (např. protržení vaku, nečitelný štítek).*
Dodání	*Situace spojené s dodáním transfuzního přípravku. Chybné dodání z krevní banky – např. záměna, nepožadovaná teplota transfuze / krevního derivátu, dodání se zpožděním.*
Podání	*Situace spojené s podáním transfuzního přípravku. Chyba v procesu podání transfuze / krevního derivátu – nedodržení/neznalost SOP.*
Objednávání	*Situace spojené s objednáním transfuzního přípravku. Objednání na jiný, než požadovaný čas (jindy než bylo objednáno), na jiné místo např. operační sál apod.*
Skladování	*Situace spojené se skladováním transfuzního přípravku. Chybné skladování transfuze / krevního derivátu při nevhodné teplotě, v nevhodných prostorách.*
Dohled po podání	*Situace spojené s dohledem na pacienta po podání transfuzního přípravku. Nedostatečný dohled na pacienta po podání transfuze / krevního derivátu, na základě nedodržení SOP, který může vést k život ohrožujícímu stavu – např. pozdní zjištění potransfuzní reakce apod.*
Zkouška u lůžka	*Situace spojené s provedením zkoušky u lůžka při podání transfuzního přípravku. Např. neprovedena zajišťovací zkouška (bed side test, sanqui-test, ABO test) u lůžka pacienta, provedena bez přítomnosti lékaře, kompetentní osoby apod.*
Likvidace	*Situace spojené s likvidací transfuzního přípravku. Např. nedodržení pokynů likvidace dle SOP – neskladování vaku po předepsanou dobu, a/nebo naopak skladování po dobu nepřiměřeně dlouhou.*
Odběr od dárce	*Situace spojené s odběrem krve v souvislosti s přípravou transfuzního přípravku. Chyba v procesu odebrání krve od dárce – např. špatně označený vzorek, nedostatečná identifikace, neodeslání do laboratoře včas.*
Jiná (pokud zvoleno)	*Situace, které není možno zařadit do žádné z výše uvedených kategorií – nutno doplnit ve slovním popisu.*
Neznámá	*Není jasná situace a jak k ní došlo, ale je znám výsledek nežádoucí události.*

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 2 – problém** nežádoucích událostí – Transfuze / Krevní deriváty	
Vedlejší osa 2	
Záměna pacienta	*Situace spojené s identifikací pacienta při objednání, podání, likvidaci transfuzního přípravku. Např. neprovedena řádná identifikace pacienta u lůžka pacienta (jméno, příjmení, rodné číslo) dle předem stanovených bezpečnostních pravidel pracoviště.*
Záměna produktu	*Situace spojené s identifikací transfuzního přípravku. Např. neprovedena řádná identifikace transfuze / krevního derivátu s dodejkou, chybný či zcela chybějící záznam do knihy o spotřebě transfuzních přípravků (transfuzní kniha) apod.*
Chybná dávka, síla či frekvence	*Situace spojené s podáním transfuzního přípravku. Souhra událostí – např. nevhodně (špatně) nastavena pumpa na aplikaci transfuze / krevního derivátu, což vedlo k dvojnásobně rychlejší (pomalejší) aplikaci transfuze / krevního derivátu do organizmu pacienta.*
Chybná krevní skupina	*Situace spojené s podáním transfuzního přípravku. Podána chybná krevní skupina, nebo byla dodána z krevní banky požadovaná krevní skupina např. s chybným Rh faktorem.*
Chybné množství	*Situace spojené s podáním transfuzního přípravku. Podán nebo doručen z krevní banky nepožadovaný objem transfuze / krevního derivátu.*
Chybné instrukce k podání	*Situace spojené s podáním transfuzního přípravku. Např. chybné instrukce lékařem k podání transfuze / krevního derivátu – informace nezapsány, nebo nekompletní v dekurzu pacienta.*
Kontraindikace	*Situace spojené s podáním transfuzního přípravku. Podání transfuze / krevního derivátu, který není vhodný pro pacienta (např. nesprávný Rh faktor apod.).*
Chybné skladování	*Situace spojené se skladováním transfuzního přípravku. Např. chybné skladování transfuze / krevního derivátu při nevhodné teplotě, v nevhodných prostorách.*
Nepodaný produkt	*Situace spojené s podáním transfuzního přípravku. Např. nepodána předepsaná transfuze / krevní derivát z důvodu přehlédnutí ordinace v dekurzu pacienta, nepodána včas z důvodu nedoručení z krevní banky apod.*
Prošlá expirace	*Situace spojené s podáním transfuzního přípravku – dobou použitelnosti. Např. transfuze / krevní derivát byl podán, aniž by byla zkontrolována expirace na balení léčiva. Dodána z krevní banky expirovaná transfuze / krevní derivát, s nečitelnou expirací apod.*
Nežádoucí reakce	*Neočekávaná reakce po podání transfuze / krevního derivátu do organizmu pacienta – např. pyretická reakce, oběhová reakce, hemolytická reakce, bakteriální infekce, alergická reakce aj.*
Provedeno nekompletně, neadekvátně či chybně	*Situace spojené s objednáním, podáním, likvidací transfuzního přípravku. Chyba v procesu podání transfuze / krevního derivátu např. z důvodu nedodržení/neznalosti SOP.*
Jiný (pokud zvoleno)	*Situace, které není možno zařadit do žádné z výše uvedených*

	kategorií – nutno doplnit ve slovním popisu.
Neznámý	*Není jasná situace a jak k ní došlo, ale je znám výsledek nežádoucí události.*

Druh nežádoucí události – **vedlejší osa 2 – problém** nežádoucích událostí – Zdroje / management organizace	
Vedlejší osa 2	
Nezvoleno	*Neznámá/chybějící hodnota – nezadáno.*
Vytíženost pracovníků	*Situace spojené s pracovním nasazením pracovníků. Např. neplánovaná absence pracovníka na směně.*
Dostupnost adekvátních služeb a lůžek	*Situace spojené s dostupností služeb. Např. plná kapacita pro vyšetření, plná kapacita lůžek bez možnosti akutního příjmu nového pacienta.*
Dostupnost kompetentních pracovníků	*Situace spojené s dostupností pracovníků. Např. nedostatečný počet kvalifikovaných pracovníků (lékařů, všeobecných sester, fyzioterapeutů apod.) na ošetřovací jednotku, vysoce specializovaných odborníků (např. bioanalytiků).*
Organizace týmů	*Situace spojené s organizací práce jednotlivých pracovníků. Např. chybně nastavena týmová spolupráce a komunikace v týmu (kompetence asistent versus všeobecná sestra).*
Přiměřenost předpisů	*Situace spojené s přípravou předpisů. Např. předpis nevhodně připraven, nesprávně předložen pracovníkům, neověřena jeho využitelnost v klinické praxi, dokumenty tvořené bez oponentů více zpracovateli, nejedná se o nedodržení nastavení předpisů PZS.*
Jiný (pokud zvoleno)	*Situace, které není možno zařadit do žádné z výše uvedených kategorií – nutno doplnit ve slovním popisu (např. nedostatek sanitních vozů na převoz).*
Neznámý	*Není jasná situace a jak k ní došlo, ale je znám výsledek nežádoucí události.*

Pracoviště zjištění	
Zdravotnické zařízení	*Pracoviště zjištění NU se rovná pracovišti, na němž byla událost identifikována. Pokud k NU na pracovišti došlo, je totožné s pracovištěm zjištění NU; pokud se liší pracoviště vzniku události od pracoviště zjištění, je třeba označit dále.*
Pracoviště	*Kód pracoviště/oddělení dle Národního registru poskytovatelů zdravotních služeb (NRPZS) – upraveno dle lokální struktury PZS. Pokud existují např. dvě oddělení interní, mezi kterými nelze rozlišit, popište slovně, či jinak identifikujte k následné možné analýze na lokální úrovni a struktury PZS. Pro centrální sběr dat je důležitá pouze specializace souhrnně (interní, chirurgická, intenzivní péče apod.).*
Upřesnění pracoviště	*Doplňková slovní identifikace pracoviště zjištění dle lokálních zvyklostí a struktury PZS. V případě výskytu identického oddělení, lze více specifikovat (např. Interní – 7 JIP -> stanice A/B).*
Odbornost VZP	*Doporučujeme místo odbornosti dle VZP využívat kód odbornosti dle NRPZS, viz výše a dle lokálních zvyklostí a struktury PZS.*
Místo zjištění	*Určení místa zjištění NU v případě, že se liší od místa vzniku události.*
Datum zjištění	*Napište datum, kdy jste zjistili NU, datum zjištění události se může lišit od data uvedeného ve slovním popisu události (incident může být zjištěn se zpožděním, proto se data mohou lišit).*
Přesnost času (čas zjištění)	*Neznámý čas – Čas NU není znám.*
	Přesný čas – Napište přesný čas – např. 14.25 hod.
	Časový interval – Napište prosím časový interval vzniku NU – např. 14.00–14.30 hod.

Pracoviště události (vyplnit pouze, pokud se liší od pracoviště zjištění)	
Zdravotnické zařízení	*Pracoviště události, se rovná pracovišti, na němž k události (NU) došlo, kde vznikla. Pokud k NU na pracovišti došlo, je totožné s pracovištěm zjištění NU; pokud se liší pracoviště vzniku události od pracoviště zjištění, je třeba označit dále.*
Pracoviště	*Kód pracoviště/oddělení dle Národního registru poskytovatelů zdravotních služeb (NRPZS) – upraveno dle lokální struktury PZS. Pokud existují např. dvě oddělení interní, mezi kterými nelze rozlišit, popište slovně, či jinak identifikujte k následné možné analýze na lokální úrovni a struktury PZS. Pro centrální sběr dat je důležitá pouze specializace souhrnně (interní, chirurgická, intenzivní péče apod.).*
Upřesnění pracoviště	*Doplňková slovní identifikace pracoviště zjištění dle lokálních zvyklostí a struktury PZS.* *V případě výskytu identického oddělení, lze více specifikovat (např. Interní – 7 JIP -> stanice A/B).*
Odbornost kód (VZP)	*Doporučujeme místo odbornosti dle VZP využívat kód odbornosti dle NRPZS, viz výše a dle lokálních zvyklostí a struktury PZS.*
Místo události	*Určení místa zjištění NU v případě, že se liší od místa vzniku události.*
Datum události	*Napište datum, kdy jste zjistili NU, datum zjištění události se může lišit od data uvedeného ve slovním popisu události (incident může být zjištěn se zpožděním, proto se data mohou lišit).*
Přesnost času (čas zjištění)	*Neznámý čas – Čas NU není znám.*
	Přesný čas – Napište přesný čas – např. 14.25 hod.
	Časový interval – Napište prosím časový interval vzniku NU – např. 14.00–14.30 hod.

Analýza nežádoucí události[5]	
Doporučení pro hlásícího	*Prosím, vždy popište co nejvíce detailně situaci a skutečnosti související s jejím vznikem dle lokálních předpisů a směrnic, viz popis.*
Popis	*Zde napište celý popis NU – pokuste se uvést vyčerpávající přehled dostupných informací – důležitých pro následnou analýzu NU – kdy, kde a jak k ní došlo (důležité pro analýzu na lokální úrovni), v případě, že NU vznikla v souvislosti s technickým zdravotnickým prostředkem – uveďte jeho, název, typ a další upřesnění.*
Okamžité řešení	*Napište, jak byla NU na pracovišti na lokální úrovni řešena.*
Výsledek analýzy	*Napište, jaké byly vyvozeny důsledky z analýzy NU – důležité spíše pro lokální evidenci, než pro centrální systém hlášení NU (agregovaný sběr dat).*
Preventivní opatření	*Napište, jaké bylo provedeno preventivní opatření, aby opakovaně nedošlo k NU (je-li možno NU v budoucnu předejít či zabránit).*
Závěr	*Zde napište shrnutí NU, včetně doporučení pro klinickou praxi – na lokální úrovni.*
Další informace	*V případě potřeby možno doplnit další informace důležité pro analýzu situace či její vysvětlení.*

[5] Všechny informace, které jsou zaznamenávány na lokální úrovni, mohou napomoci v identifikaci správného zařazení NU při předání agregovaných údajů o počtu hlášení NU na centrální úrovni. Platí pravidlo, že čím lépe je NU popsána, tím by mělo být jednodušší její zařazení dle doporučované kategorizace. V případě nejasnosti a nejistoty při zařazení NU na lokální úrovni, lze kontaktovat tým SHNU s žádostí o radu a metodickou pomoc.

Pacient	
Jméno	*Uveďte křestní jméno/a pacienta.*
Příjmení	*Uveďte příjmení pacienta (v případě složených příjmení je nutno uvést přesně dle průkazu totožnosti).*
Rodné číslo	*Uveďte rodné číslo pacienta/jiný číselný identifikátor u rezidentů a cizích státních příslušníků.*
Číslo chorobopisu	*Uveďte číslo chorobopisu v případě, že je pacient hospitalizován.*
	Muž
	Žena
	Nelze specifikovat – pokud není známo, jakého pohlaví pacient, jehož se incident dotkl, je/ byl a nelze zpětně zjistit.
Datum narození	*Doplňte ve formátu (dd.mm.yyyy).*
Druh poškození	Žádné *Bez jakéhokoliv poškození pacienta.*
	Materiální *Poškození či ztráta majetku, ale také ušlý zisk nebo náklady na uzdravení.*
	Psychické *Vychází ze způsobu a obsahu komunikace např. sorrorigenie – psychické poškození pacienta způsobené všeobecnou sestrou. Pacient může být např. poškozen neprozřetelným či neuctivým výrokem aj. Narušení psychické pohody okolnostmi nebo událostmi, které nejsou žádoucí.*
	Fyzické *Poškození mechanickou, chemickou, tepelnou a jinou energií, jehož rozsah překračuje odolnost těla. Narušení fyzické integrity od lehčího zranění po těžké ublížení na zdraví až usmrcení.*
	Neznámé *Není jasná situace a jak k ní došlo, ale je znám výsledek – nežádoucí události.* *Takové poškození, které se nedá v danou chvíli jednoznačně určit.*
Úroveň poškození	Riziko *Událost nebo okolnosti, které by mohly vést k poškození – byly odhaleny před vznikem incidentu.* *Např. Copy paste (přepisování/kopírování) v dekurzech pacienta.*
	Skorochyba *Došlo k incidentu, ale nedotkl se pacienta (nedošlo k jeho poškození).* *Např. chybné zapsání operační strany lékařem do dekurzu, ale odhalení před vlastním převozem na operační sál, nachystání léku chybně, ale nepodání.*
	Nepoškozující *Došlo k incidentu, který se dotkl pacienta, ale ten nebyl poškozen.* *Např. chybné zakreslení operační strany na pacienta, ale nedošlo k výkonu, podání léčiva v nesprávné koncentraci, síle, dávce, ale nedošlo k ovlivnění zdravotního stavu.*
	Monitorován

	Došlo k NU, dotkla se pacienta a bylo nutno jej monitorovat (sledovat). Např. podání antihypertenziva, které pacient neměl dostat a nutnost monitorovat TK, nebo započetí operace u pacienta se stranovou záměnou u chirurgické operace – podána pacientovi premedikace před operací, ale operace neprovedena, např. při paravenózním podání léku – nutno sledovat.
	Nutný výkon *Došlo k NU, která vedla k dočasnému poškození pacienta, a bylo v té souvislosti nutno provést nějaký výkon.* *Např. operace u pacienta se stranovou záměnou u chirurgické operace – uvedení pacienta do celkové anestezie, podání léčiva nesprávnému pacientovi a nutnost podání antidota, nebo podání léčiva v jiné koncentraci (např. diuretika) a nutnost podání infuze – rehydratace.*
	Hospitalizace *Došlo k NU, která vedla k dočasnému poškození pacienta a bylo v té souvislosti nutno pacienta hospitalizovat, přeložit, operovat či prodloužit jeho hospitalizaci proti původnímu plánu.* *Např. operace u pacienta se stranovou záměnou u chirurgické operace – započata operace bez zákroku na chybném orgánu, podáno léčivo nesprávné koncentrace – nutnost překladu pacienta na JIP či ARO.*
	Trvalé následky *Došlo k NU, která vedla k trvalému poškození pacienta.* *Např. operace u pacienta se stranovou záměnou u chirurgické operace – s provedením zákroku na chybném orgánu, nebo podání léčiva, které způsobilo poškození ledvinných funkcí, pád pacienta s trvalým následkem – nutnost TEP kyčle, subdurální hematom – operace – trvalá porucha kognitivních funkcí – invalidita.*
	Ohrožení života *Došlo k NU, bylo nutno provést život zachraňující výkon.* *Např. operace u pacienta se stranovou záměnou u chirurgické operace – s provedením zákroku na chybném orgánu, která vedla k ledvinnému selhání s nutností dialýzy, transplantace, nebo podání vyšší dávky inzulínu s rozvojem hypoglykemie, aspirace stravy – nutnost zahájení KPR aj.*
	Smrt *Došlo k NU, která vedla k úmrtí pacienta, nebo k tomu přispěla.* *Např. operace u pacienta se stranovou záměnou u chirurgické operace – s provedením zákroku na chybném orgánu, která vedla k ledvinnému selhání. Výkony spojené s nápravou NU bez efektu, což vedlo k úmrtí pacienta. Pád s rozvojem mozkové hemoragie s následkem smrti.*
	Neznámé *Není jasná situace a jak k ní došlo, ale je znám výsledek nežádoucí události.* *Taková úroveň poškození, kterou nelze v danou chvíli jednoznačně určit.*
Diagnóza poškození	*Doplňte diagnózu, kterou lékař stanovil na základě NU (poškození) pacienta.*
Nejvyšší výkon	Ošetření otevřené rány *Nutnost ošetření otevřené rány lékařem.*
	Zobrazovací vyšetření – např. RTG *Akutní provedení např. RTG, CT, MRI či UZV.*
	Nasazení ATB

	Nasazení antibiotické terapie do medikace.
	Fixace zlomeniny *Nutnost fixace zlomeniny na chirurgické ambulanci.*
	Konzilium *Voláno akutní konzilium z jiné kliniky.*
	Neplánovaná (re)operace (pokud zvoleno) *Např. nutnost operace – vztahující se k NU.*
	Jiný terapeutický výkon (pokud zvoleno) *Např. nutnost podání léčiv – vztahující se k NU.*
	Jiný diagnostický výkon (pokud zvoleno) *Např. nutnost provést odběry krve – vztahující se k NU.*
Skóre rizika	*Vyhodnocení rizik u pacienta*
Soběstačnost pacienta *Hodnocena dle vyhlášky č. 467/2012 částka 174 Sb. (ve znění platných předpisů)*	Pacient na propustce *Pacient propuštěn na určený časový úsek do domácího prostředí.*
	Pacient soběstačný *Pacient soběstačný (nezávislý na péči, dítě ≥ 10 let).*
	Pacient částečně soběstačný, schopen pohybu mimo lůžko *Pacient částečně soběstačný, schopen pohybu mimo lůžko (spolupracující dítě od 6–10 let věku), (pacient používající kompenzační pomůcky).*
	Lucidní pacient, neschopný pohybu mimo lůžko *Lucidní pacient, neschopný pohybu mimo lůžko (dítě od 2 do 6 let).*
	Lucidní pacient zcela imobilní *Lucidní pacient zcela imobilní (dítě od 0 do 2 let).*
	Pacient v bezvědomí (případně delirantní stav) *Somnolence, sopor, kóma, případně delirium. Pacient nesoběstačný, plně závislý na ošetřujícím personálu.*
Spolupráce pacienta *Hodnoceno dle Glasgow Coma Scale (GCS)*	Plná (GCS 15 bodů)
	Částečná (GCS 14–13 bodů)
	Minimální (GCS 12–9 bodů)
	Žádná (GCS 8–3 bodů)
	Odmítá spolupráci
	Neznámá hodnota
Psychický stav	Orientovaný/klidný *Pacient orientován osobou, časem, místem. Klidný, bez psycho-motorického neklidu.*
	Orientovaný/neklidný *Pacient orientován osobou, časem, místem, s psycho-motorickým neklidem.*
	Dezorientovaný/klidný *Pacient dezorientován v jedné z oblastí – osoba, místo, čas (zmatený = dezorientovaný). Např. u pacienta s Alzheimerovou demencí.*
	Dezorientovaný/neklidný *Pacient dezorientován v jedné z oblastí – osoba, místo a čas, s psycho-motorickým neklidem (zmatený=dezorientovaný). Např. delirantní stav.*

	Úzkostný *Patří k neurotickým poruchám. Zahrnuje fobie a několik forem nadměrné úzkosti a strachu, které nastupují náhle a brání vykonávání běžných denních činností.*
	Apatický *Apatii můžeme definovat jako kompletní nedostatek citu a motivace, např. pacient, který rezignoval a odmítá nadále spolupracovat a léčit se.*
	Depresivní *Stav psychiky projevující se dlouhodobě pokleslými náladami pacienta.*
	Agresivní *Sklon k útočnému jednání, které se transformuje do různých podob.*
Nutriční stav dle BMI *Hodnoceno dle Body Mass Index*[6] *Kg/m² = BMI*	Podvýživa < 18,5
	Normální váha 18,5–24,9
	Nadváha 25,0–29,9
	Obezita 1. stupně 30,0–34,9
	Obezita 2. stupně 35,0–39,9
	Obezita 3. stupně ≥ 40,0
Předchozí postižení, komplikace zdravotního stavu	Žádné *Bez jakýchkoliv předchozích postižení a komplikací zdravotního stavu v anamnéze.*
	Fyzické – porucha hybnosti *Např. z důvodu zlomeniny, z důvodu hemiplegie u pacientů s cévním onemocněním mozku, amputace dolní končetiny aj.*
	Psychické – neklid/apatie *Např. u pacienta s Parkinsonovou demencí, jiným psychickým onemocněním nebo pacient s diagnostikovaným psychiatrickým onemocněním aj.*
	Smyslové – řeč *Např. němý pacient, dysartrie, globální afázie, senzorická nebo motorická porucha řeči aj.*
	Smyslové – sluch *Např. hluchoněmý pacient, s nedoslýchavostí, ale i pacient využívající kompenzační pomůcky (naslouchadlo) aj.*
	Smyslové – zrak *Např. pacient s úplnou slepotou, slabozrakostí, šedým zákalem, ale i pacient využívající kompenzační pomůcky (brýle, čočky) aj.*
Informován o NU	Ano *Ano, o NU byl pacient informován.*
	Ne *Ne, o NU nebyl pacient informován.*
Upřesnění hospitalizace	*Prodloužení na stejném odd.*
	Překlad na jiné odd.
	Neplánovaná rehospitalizace pro stejnou dg. na stejném odd.

[6] World Health Organization. Body mass index – BMI. © 2017 WHO. [online], [cit. 2017-08-02]. Dostupné z: http://www.euro.who.int/en/health-topics/disease-prevention/nutrition/a-healthy-lifestyle/body-mass-index-bmi.

	Neplánovaná rehospitalizace pro stejnou dg. na jiném odd.
	Neplánovaná rehospitalizace pro jinou dg. na stejném odd.
	Neplánovaná rehospitalizace pro jinou dg. na jiném odd.
Přijímací diagnóza jako důsledek NU	*Vyberte diagnózu z nabídky dle MKN (platná verze).*
Datum výkonu	*Uveďte datum výkonu, pokud byl nutný.*

Preventabilita	
Preventabilní (Ano/Ne)	*Zvolte, zda ano či ne (tzn., zda bylo možno NU předejít za současného stavu poznání a celkového stavu pacienta).*
Nejvyšší možné poškození pacienta *Pokud souhlasí alespoň jedna definice, zvolte odpovídající možnost ze sloupce vpravo (není nutno naplnit všechna kritéria, jedná se o maximalistickou verzi pro jednodušší orientaci a popis)*	Zanedbatelné *Minimální poškození – nevyžadující žádnou a/nebo minimální intervenci.* *Nevyžaduje absenci v práci – pracovní neschopnost.*
	Dočasné *Mírné poškození/zranění či nemoc, vyžadující minimální intervenci.* *Pracovní neschopnost ≤3 dny.* *Prodloužení hospitalizace o 1–3 dny.*
	Hospitalizace *Střední poškození vyžadující profesionální intervenci.* *Pracovní neschopnost 4–14 dní.* *Prodloužení hospitalizaci o 4–15 dní.* *Dopad incidentu na malé množství pacientů.*
	Trvalé/závažné postižení *Vážné poškození vedoucí k prodloužení závislosti či invaliditě.* *Pracovní neschopnost > 14 dní.* *Prodloužení hospitalizaci > 15 dní.* *Nesprávná organizace péče o pacienty s dlouhodobým dopadem.*
	Smrt *Incident vedoucí ke smrti.* *Několikanásobné trvalé poškození a/nebo nezvratné postižení zdraví s následkem smrti.*
	Neznámé *Nelze vyhodnotit nejvyšší možné poškození pacienta.*
Pravděpodobnost opakování události *Pokud souhlasí alespoň jedna definice, zvolte odpovídající možnost ze sloupce vpravo (není nutno naplnit všechna kritéria, jedná se o maximalistickou verzi pro jednodušší orientaci a popis)*	Zanedbatelná *Pravděpodobně se nikdy nestane/nebude opakovat.* *Míra pravděpodobnosti ≤ 0,1 %.* *Vzácné.* *Neočekává se výskyt po celá léta.*
	Nízká *Neočekává se, že se stane/bude opakovat, ale je zde možnost, že se to může stát.* *Míra pravděpodobnosti > 0,1–1 %.* *Nepravděpodobné.* *Očekává se, že se vyskytují alespoň jednou ročně.*
	Střední *Mohlo by se stát/občas opakovat.* *Míra pravděpodobnosti > 1–10 %.* *Možné opakování.* *Očekává se, že se vyskytují nejméně měsíčně.*
	Vysoká *Pravděpodobně se stane/bude opakovat, ale nejedná se o přetrvávající problém/okolnosti.* *Míra pravděpodobnosti > 10–50 %.*

	Pravděpodobné. *Očekává se, že se vyskytují alespoň jednou týdně.*
	Extrémní *Nepochybně se stane/bude opakovat, možná často.* *Míra pravděpodobnosti vyšší než 50 %.* *Téměř jisté.* *Očekává se, že se vyskytují alespoň jednou denně*.
	Neznámá *Nelze odhadnout pravděpodobnost opakování NU.*
Obtížnost včasného zjištění *Obtížnost zjištění zahrnuje akce nebo okolnosti, které umožní objevení/odhalení incidentu např. chyba monitoru, alarm, změna stavu pacienta, posouzení rizik*	Minimální *Událost lze předpokládat s ohledem na celkový stav individuálního pacienta, lze nastavit preventivní mechanismy (např. riziko pádu – identifikace škálou rizika – využití edukace a pomůcek k lokomoci). Je možné ji identifikovat pomocí technických prostředků* *a mechanismů např. alarm, informace na monitoru, zvukový signál (možnost zjištění vyšší než 50 %).*
	Nízká *Událost lze předpokládat u obdobné skupiny pacientů, lze nastavit preventivní postupy pouze do určité míry, např. pacient má bariéru v příjmu informací, ale je v riziku vzniku NU (např. riziko pádu – identifikace škálou rizika – využití edukace a pomůcek k lokomoci, ale je třeba pacienta zvýšeně sledovat a jeho kognitivní funkce mohou možnost zjištění a prevence ovlivnit (možnost zjištění > 10–50 %).*
	Střední *Událost nelze jednoznačně předpokládat u dané skupiny pacientů (jednotlivce), preventivní postupy nelze jednoznačně nastavit, pacient není v riziku, anebo v nízkém riziku, není vždy možné využít technologické prostředky k identifikaci NU – např. tichý alarm, nejasné známky změny stavu pacienta – subjektivně vnímané (možnost zjištění > 1–10 %).*
	Vysoká *Vznik události lze předpokládat pouze hypoteticky, nejedná se o pacienta v riziku, netrpí komorbiditou, neabsolvoval vyšetření či terapeutický výkon ovlivňující jeho stav, často příčina vzniku NU třetí strany, nelze identifikovat pomocí přístroje* *(možnost zjištění > 0,1–1 %).*
	Extrémní *Pravděpodobně nelze vůbec předpokládat vznik události, tedy zjistit včas, nejedná se o pacienta v riziku, např. nelze očekávat pád chodícího pacienta bez komorbidit, nelze využít technologické prostředky identifikace (alarm), možnost zjištění ≤ 0,1 %.*
	Neznámá *Nelze určit možnost včasného zjištění.*

Nozokomiální infekce	
Rizikové faktory infekce	Výkon na GIT
	Výkon na respiračním traktu
	Tracheostomie
	Bronchoskopie
	Umělá plicní ventilace
	Periferní žilní katetr
	Centrální žilní katetr
	Arteriální katetr
	Močový katetr
	Epidurální katétr
	Kortikoidy
	Terapie ATB
	Profylaxe ATB
	Radioterapie
	Cytostatika
	Parenterální výživa
	Anestezie
	Transplantace
	Imunodeficience
	Malnutrice
	Obezita
	Diabetes mellitus
	Místní ischemie
	Nezralost
	Renální selhání
	Zhoubný novotvar
	Jiné

Rizikové faktory infekce – při popisu NU je vhodné doplnit, pokud byl přítomen některý z rizikových faktorů, který může přispět ke vzniku infekce (močový katetr, periferní / centrální žilní katetr, epidurální katétr, užívání imunosupresivní terapie aj.)

Medikace / i.v. roztoky	
Název medikace	*Uveďte celý název léčivého přípravku. Problémy spojené se záměnou léčiva.*
Forma	***Události (incidenty) spojené s objednáním, přípravou, podáním a sledováním po podání léčivých prostředků různé formy (nutno zvolit vedlejší osu 1 a 2 k upřesnění):*** ***Pevné:*** ***prášky*** *– pulveres (pulv.) – pro vnější i vnitřní použití (vnitřní: sáčky, želatinové tobolky),* ***tablety*** *– tabulettae (tbl.) – slisované prášky, k vnitřnímu použití,* ***dražé*** *– tabulettae obductae/dragee (drg.) – ochranný obal (poškozují sklovinu, nebo se rozkládají až v nižších částech GITu), nedrtí se, nepůlí, nekoušou,* ***kapsle*** *– capsulae (cps.) – v želatinovém obalu (pomalejší rozpustnost),* ***zrnka*** *– granula (gran.) – nepravidelná, po lžičkách.* ***Polopevné:*** ***masti*** *– unguenta (ung.) – tuk s účinnou látkou, na kůži a sliznici,* ***pasty*** *– pastae – mastný základ a cca 50 % indif. prášku, nelepí se na kůži, pórovitá, nevstřebává se (ochrana před mokváním),* ***gely, želé*** *– čiré polotuhé látky s gelem, na kůži (svaly, kůže, klouby),* ***čípky*** *– suppositoria (supp.) – kuželovitý tvar ke snadnějšímu zavedení,* ***poševní globule*** *– globuli vaginales (glob. vagin.) – jako čípky, kulovité, vejčité, do pochvy,* ***pěny*** *– v tenké vrstvě na kůži,* ***mýdla*** *– sapones – s příměsí léčivých látek (př. síra), kožní lék,* ***náplasti*** *– emplastra (empl.) – napuštěné léčivou látkou.* ***Tekuté:*** ***roztoky*** *– solutiones (sol.) – látka v rozpouštědle, po kapkách nebo odměrkách, do úst, nosu, očí, uší,* ***směsi*** *– mixturae (mixt.) – více látek v rozpouštědle, nutno před aplikací protřepat kvůli nerozpustným látkám,* ***tinktury*** *– tincturae (tct.) – alkoholové roztoky z léčiv získaných z rostlin,* ***suspenze*** *– suspensiones (susp.) – látka je v gelu, aplikace ústy k ochraně žaludeční sliznice,* ***aerosoly, spreje*** *– tekutina uvolněná stlač. plynem na kůži nebo sliznice,* ***čaje*** *– species (spec.) – z rostlin; podobně i koupele a obklady.*
Šarže	*Šarže je druh evidenčního čísla. Opište prosím z balení léčiva. Problém s identifikací šarže, zjištění, že je využíváno léčivo, které by mělo být staženo apod.*
ATC	*Na obalu léku označeno jako ATC kód, prosím opište. Problém s podáním léčiva jiné Anatomicko-terapeuticko-chemické skupiny, záměna léčiva, nedodržení generické zástupnosti – neznalost.*

Dekubity	
Stupeň závažnosti dekubitu	Nereverzibilní začervenání *Znamená neporušenou kůži s lokalizovaným neblednoucím zarudnutím, obvykle nad kostním výčnělkem, které nezmizí ani po stlačení kůže prstem po dobu 3 sekund (anebo stlačení pomocí speciálního průhledného plastového disku – kolečka).*
	Tvorba puchýřů *Může se projevovat jako neporušený nebo prasklý puchýř naplněný serózní tekutinou nebo puchýř naplněný krví.*
	Porušená kůže – povrchová léze *Projevuje se jako mělký vřed s růžovočervenou spodinou bez povlaku.* *Může se také projevovat jako neporušený nebo prasklý puchýř naplněný serózní tekutinou.*
	Hluboké poškození (fascie, sval, šlacha, okostice) – nekróza *Úplná ztráta kůže a podkoží a úplná ztráta tkání s obnaženou kostí, šlachou nebo svalem. Ve spodině rány mohou být přítomny povlaky nebo černá krusta. Často jsou přítomná podminování a sinusy. Hloubka rány se u dekubitu IV. stupně liší podle místa vzniku (anatomické lokalizace).*
	Hluboké poškození podkoží – poškození tkáně *Úplná ztráta kožního krytu. Je možné vidět podkožní tuk, ale kosti, šlachy a svaly nejsou odhalené. Může být přítomen povlak, nezabraňuje to však hodnocení hloubky rány. Mohou být přítomná podminování a sinusy. Hloubka rány se u dekubitu III. stupně liší podle místa výskytu (anatomické lokalizace).*
	Neklasifikovatelný – plné poškození a ztráta kůže a podkoží – neznámá hloubka *Plné poškození a ztráta kůže a podkoží – neznámá hloubka – úplná ztráta tkáně s povlakem (žlutým, bronzovým, šedým, zeleným nebo hnědým) pokrývajícím spodinu rány. Ve spodině rány může být také nekróza/krusta (bronzová, hnědá nebo černá). Hloubku rány a stupeň dekubitu není možné určit, dokud se neodstraní dostatečné množství povlaku nebo nekrózy, které pokrývají spodinu rány.*
	Suspektní hluboké postižení tkání – neznámá hloubka *Postižená část může být bolestivá, tuhá, rozměklá, teplejší nebo chladnější než okolní tkáň (neporušen kožní kryt – bažinatá tkáň – pata, loket) neznámá hloubka.*
	Frikční léze – postižení na akrálních částech těla (třením) *Viditelná příčina oděrek, např. pata – třením.*
	Incontinence associated dermatitis (IAD) – inkontinenční/plenková dermatitida *Není přítomna nekróza, rána není hluboká, pouze zarudnutí, pálení, přítomnost inkontinence – podobná opruzenině s poškozením kožního krytu. ZÁMĚRNĚ UVÁDĚNA K ODLIŠENÍ DEKUBITÁLNÍCH LÉZÍ.*
	Neznámý *Není jasná situace a jak k ní došlo, ale je znám výsledek nežádoucí události.*

Lokalita *K přesnému určení umístění dekubitu je k dispozici piktogram – Margolesova mapa – číslice na jednotlivých lokalitách obrázku, které jsou spojeny s lokalitou. Povinný údaj.*	Kost křížová – sakrum [7]
	Pata [15]
	Bok (kyčel – trochanter)
	Kotník – blíže nespecifikováno
	Rameno [5]
	Loket [6]
	Týl [1]
	Čelo – blíže nespecifikováno
	Páteř – blíže nespecifikováno
	Hýždě [8]
	Koleno – blíže nespecifikováno
	Břicho – blíže nespecifikováno
	Záda – blíže nespecifikováno
	Lopatky [21]
	Jiná lokalita
	Neznámá lokalita
	Čelo – frontální oblast [2]
	Čelo – spánková oblast [3]
	Ucho [4]
	Koleno – patela [10]
	Koleno – laterální (vnější) strana [11]
	Koleno – mediální (vnitřní) strana [12]
	Kotník – laterální (vnější) strana [13]
	Kotník – mediální (vnitřní) strana [14]
	Páteř – krční [16]
	Páteř – hrudní [17]
	Páteř – bederní [18]
	Záda – hrudní oblast [19]
	Záda – bederní oblast [20]
	Břicho – laterální část [22]
	Břicho – frontální část [23]
	Místo vstupu invazivního katétru – NGS
	Místo vstupu invazivního katétru – PMK
	Místo vstupu invazivního katétru – TSK
	Místo vstupu invazivního katétru – jiný
	Neznámá lokalita
Největší rozměr v mm	

Velikost dekubitu změřena *Označte v dokumentaci, zda ano anebo ne* *Měření by mělo být prováděno dvěma jednorázovými měřítky, která jsou orientována kolmo – v místě největší délky a šířky. U rozsáhlých dekubitů je možno použít páskovou míru (krejčovský metr). Hloubku je vhodné měřit takovým nástrojem, aby nedošlo k poškození spodiny rány. Měření šířky, délky a hloubky není povinný údaj.*	Ano
	Ne
Velikost – délka (v mm)	*Uveďte číselnou hodnotu.*
Velikost – šířka (v mm)	*Uveďte číselnou hodnotu.*
Velikost – hloubka (v mm)	*Uveďte číselnou hodnotu.*
Datum nálezu	*Napište přesné datum zjištění dekubitu u pacienta*
Pořadí dekubitu v evidenci	*Jeden dekubit rovná se jedna NU – v případě, že u pacienta vzniknou dva dekubity, budou na sobě nezávisle zapsány jako dvě NU.*
Místo vzniku a zjištění dekubitu	Z jiného oddělení v rámci nemocnice
	V průběhu hospitalizace na tomto / kmenovém oddělení
	Z jiného ZZ akutní péče
	Z jiného ZZ dlouhodobá péče
	Zařízení sociální péče
	Domácí péče (home care)
	Domácí ošetřování (laické)
	Nezjištěno
Souvislost s operačním výkonem (do 72 hod. po operaci – peroperačně vzniklý dekubitus)	Ano
	Ne
Škála rizika dekubitu – hodnocení dle Nortonové *Postupujte dle pokynů k hodnocení rizika dekubitů dle běžně využívané škály – Nortonová.*	Nad 25 bodů – Bez rizika
	25–24 bodů – Nízké riziko
	23–19 bodů – Střední riziko
	18–14 bodů – Vysoké riziko
	13–9 bodů – Velmi vysoké riziko
Škála rizika dekubitu – hodnocení dle Bradenové – nepovinná škála *Postupujte dle pokynů k hodnocení rizika dekubitů dle běžně využívané škály – Bradenové.*	15–16 – Nízké riziko
	12–14 – Mírné riziko
	Méně než 12 – Vysoké riziko

Strana Místo vzniku dekubitu ve vztahu ke straně těla je důležité s ohledem na možnost kořenové analýzy NU např. u pacienta s hemiparézou. Z toho důvodu je zde tento parametr sledován.	Pravá
	Levá
	Obě
	Neznámá
Podezření na sorrorigenní / iatrogenní ránu *Rány vznikající v souvislosti se zavedením invazivního vstupu a/nebo v důsledku užívání určité zdravotnické pomůcky či prostředku.*	Ano
	Ne
Prevence před zjištěním dekubitu – druh matrace	Standardní *Např. klasická pěnová matrace.*
	Statický systém *Systém označte, pokud se jedná např. o matraci z paměťové pěny, ale bez externího zdroje, který mění tlak v matraci aktivně.*
	Dynamický systém *Systém označte, pokud máte matraci s externím napájením, která umožní změny tlaku v matraci (komorové vzduchové matrace apod.).*
	Samonafukovací systém *Matrace, která se sama jednorázově nafoukne.*
	Neznámá *Označuje stav, při němž data chcete zadat, ale informaci nemáte k dispozici.*
Prevence před zjištěním dekubitu – polohování	Žádné
	Nepolohován záměrně *Nejčastěji využívána u pacientů, kteří nemohou být polohováni vzhledem k jejich aktuálnímu zdravotnímu stavu (hemodynamická nestabilita, poranění páteře a míchy apod.).*
	< á 1 hod. *Interval – načasování polohování.*
	≤ á 2 hod. *Interval – načasování polohování.*
	> á 2 hod. *Interval – načasování polohování.*
	Jiné (doplňte)
Prevence před zjištěním dekubitu – jiné polohování	*Doplňte číselný údaj – počet hodin.*
Prevence před zjištěním dekubitu – lokální prevence	Žádná *Bez lokálního ošetření.*
	Polymery – krémy *Např. při použití Cavilon krému (Menalindový krém nelze považovat za ochranný krém).*

	Filmové krytí amorfní – spray *Např. ve formě sprejů (př. Cavilon, Opsite).*
	Filmové krytí plošné *Např. Suprasorb F, Hydrofil apod.*
	Silikonové krytí plošné *Krytí např. Mepilex apod.*
	Nezjištěno *Označuje situaci, kdy nebyla položka z nějakého důvodu vyplněna a může ovlivnit analýzu dat.*
Péče po zjištění dekubitu – druh matrace	Standardní *Např. klasická pěnová matrace.*
	Statický systém *Systém označte, pokud se jedná např. o matraci z paměťové pěny, ale bez externího zdroje, který mění tlak v matraci aktivně.*
	Dynamický systém *Systém označte, pokud máte matraci s externím napájením, která umožní změny tlaku v matraci (komorové vzduchové matrace apod.).*
	Samonafukovací systém
	Neznámá *Označuje stav, při němž data chcete zadat, ale informaci nemáte k dispozici.*
Péče po zjištění dekubitu – polohování	Žádné
	Nepolohován záměrně *Nejčastěji využívána u pacientů, kteří nemohou být polohováni vzhledem k jejich aktuálnímu zdravotnímu stavu (hemodynamická nestabilita, poranění páteře a míchy apod.).*
	< á 1 hod. *Interval – načasování polohování.*
	≤ á 2 hod. *Interval – načasování polohování.*
	> á 2 hod. *Interval – načasování polohování.*
	Jiné (doplňte)
Péče po zjištění dekubitu – jiné polohování	*Doplňte číselný údaj – počet hodin.*
Péče po zjištění dekubitu – terapie	Standardní převazy chronické rány (mulové krytí, bez materiálu vlhkého/fázového hojení).
	Materiály vlhkého hojení, spray, plošné, silikonové krytí *(tuto volbu neuvádějte, pokud aplikujete Menalind krém/pastu, či jiné netransparentní materiály – např. Chlorophyl, nejedná se o protektivní účel, ale potenciálně poškozující).*
	Chirurgická intervence – nekrektomie, debridement.
	Chirurgická intervence – plastika.
	NPWT (Negative Pressure Wound Therapy – podtlaková terapie, přístrojové zajištění).

	Amputace postižené části těla
	Jiná *Možnost, kterou nelze zařadit do žádné z nabízených položek.*
	Žádná *Nezahájena žádná péče.*
Stav při propuštění – hodnoceno	Ano
	Ne
Stav při propuštění – datum propuštění/překladu/úmrtí	*Zde je nutno uvést číselné označení – kolikátý den hospitalizace je pacient propuštěn, či přeložen, nebo zemřel.*
Stav při propuštění – škála rizika dekubitu – hodnocení dle Nortonové – kód *Postupujte dle pokynů k hodnocení rizika dekubitů dle běžně využívané škály – Nortonová*	Nad 25 bodů – Bez rizika
	25–24 bodů – Nízké riziko
	23–19 bodů – Střední riziko
	18–14 bodů – Vysoké riziko
	13–9 bodů – Velmi vysoké riziko
	Nehodnoceno
	Neznámo
Stav při propuštění – škála rizika dekubitu – hodnocení dle Bradenové – kód *Postupujte dle pokynů k hodnocení rizika dekubitů dle běžně využívané škály – Bradenová*	15–16 – Nízké riziko
	12–14 – Mírné riziko
	Méně než 12 – Vysoké riziko
	Nehodnoceno
	Neznámo
Stav při propuštění – velikost dekubitu změřena *Uveďte ano, anebo ne.* *Měření by mělo být prováděno dvěma jednorázovými měřítky, která jsou orientována kolmo – v místě největší délky a šířky. U rozsáhlých dekubitů je možno použít páskovou míru (krejčovský metr). Hloubku je vhodné měřit takovým nástrojem, aby nedošlo k poškození spodiny rány.*	Ano
	Ne
Stav při propuštění – velikost – délka (v mm)	Uveďte číselnou hodnotu
Stav při propuštění – velikost – šířka (v mm)	Uveďte číselnou hodnotu
Stav při propuštění – velikost – hloubka (v mm)	Uveďte číselnou hodnotu
Stav při propuštění – stav rány	Zhojeno (intaktní kožní kryt) *Např. možnost intaktní neporušený kožní kryt bude zvolena spíše u prvního stupně dekubitu.*

	Částečně zhojeno *Např. měla by být zvolena v případě, že došlo ke zmenšení dekubitu alespoň o jeden centimetr a/nebo ke změně spodiny dekubitu alespoň o jeden stupeň dle kontinua pro hojení ran (Wound Healing Continuum – WHC) – tedy z nekrotické na povleklou či granulující, z povleklé na granulující a z granulující na epitelizující (toto je spíše nereálné u dekubitů 2. a 3. stupně).*
	Nezhojeno *V případě, že nedošlo ke změně spodiny rány ani změně velikosti rány.*
	Amputace postižené části těla *V případě, že byla část těla s dekubitem amputována či byla provedena resekce postižené tkáně.*
	Nehodnoceno *Nebylo provedeno hodnocení.*

Pád	
Místo pádu – kód *Hodnocení se neduplikuje se zjištěním události, místo pádu by mělo být podrobnější a může se lišit s místem zjištění*	Pokoj pacienta
	WC
	Koupelna
	Chodba
	Jídelna
	Ambulance/vyšetřovna
	Operační sál
	Schodiště
	Výtah
	Společné prostory areálu nemocnice např. park, lékárna, bufet aj.
	Komplement (laboratoř – OKH, OKB, RTG, USG aj.)
	Kancelář
	Jiné
	Nezjištěno
Hodnocení rizika pádu – Morse Fall Scale – kód Postupujte dle pokynů k hodnocení rizika pádu.	Bez rizika (0–24)
	Nízké riziko (25–50)
	Vysoké riziko (> 51)
	Neznámo – neuvedeno
Hodnocení rizika pádu podle Conleyové (úprava Jurásková 2006) – kód *Postupujte dle pokynů k hodnocení rizika pádu.*	0–4 body – Bez rizika
	5–13 bodů – Střední riziko
	14–19 bodů – Vysoké riziko
	Neznámo – neuvedeno
Druh pádu	Nestabilita při chůzi – zakopnutí, chybné došlápnutí
	Nestabilita při chůzi – uklouznutí
	Pád skácením – ztráta vědomí
	Pád zhroucením (ztráta svalového tonu) – kardiální příčina
	Pád zhroucením (ztráta svalového tonu) – cerebrální příčina
	Závada zvedacího zařízení
	Pád ležícího z lůžka (přes postranice)
	Pád ležícího z lůžka (bez postranic)
	Pád sedícího z lůžka
	Poklesnutí u lůžka (asistované) *Byla přítomna druhá osoba.*
	Sesunutí u lůžka (asistované) *Byla přítomna druhá osoba, nedošlo k pádu skácením.*
	Pád při přesunu s dopomocí (asistovaný pád)

	Byla přítomna druhá osoba, došlo k pádu skácením.
	Pád při přesunu bez dopomoci (pád bez asistence) *Nebyla přítomna druhá osoba, došlo k pádu skácením.*
	Záchvat
	Opření o nestabilní oporu (např. jídelní stolek)
	Pád z transportního vozíku (ležící pacienti) *Pád se může uskutečnit i z jiného transportního prostředku určeného k přesunu vleže.*
	Pád z kolečkového křesla (invalidní vozík) sedící pacienti *Pád se může uskutečnit i z jiného transportního prostředku určeného k přesunu vsedě.*
	Jiný *Prosím doplňte, může se jednat i o pád z jiného transportního prostředku.*
	Nediferencovaný pád, nelze zpětně zhodnotit mechanismus pádu.
Jiný druh pádu, poznámka	
Signalizace pádu	Personál slyšel/viděl pád
	Spolupacient – zvonkem
	Spolupacient – hlasem
	Spolupacient – osobně
	Pacient – zvonkem
	Pacient – hlasem
	Žádná – pacient nalezen personálem
	Žádná – pacient oznámil pád personálu dodatečně
	Jiná
Preventivní opatření před pádem	Žádná
	Ústní edukace
	Písemná edukace
	Kontinuální monitoring pacienta (zvýšená péče)
	Zajištění omezovacích prostředků (postranice)
	Zajištění omezovacích prostředků (farmakologické, kurtování, jiné)
	Změna pohybového režimu
	Monitorovací náramek
	Speciální monitorovací podložka pod lůžko
	Jiná
Trvalá medikace	Žádná
	Antipsychotika
	Anxiolytika/hypnotika/sedativa
	Antidepresiva

	Kardiovaskulární látky (Kardiotonika, Antihypertenziva)
	Diuretika
	Insulin
	PAD
	Narkotika
	Tranquilizery
	Laxativa
	Cytostatika
	Jiné
Pomůcky	Žádné
	Kompenzace zraku (brýle/čočky)
	Kompenzace sluchu (naslouchadlo)
	Zubní náhrada
	Berle podpažní
	Berle francouzské
	Hůl
	Chodítko
	Vozík (kolečkové křeslo – vlastní)
	Transportní kolečkové křeslo
	Protéza HK
	Protéza DK
	Močová lahev
	Antidekubitní matrace
	Pacemaker
	Jiné
Vnitřní rizikové faktory	Předchozí pád
	Nejistá chůze
	Onemocnění pohybového aparátu *Např. svalová atrofie, zvápenatěním vazů a šlach, osteoporóza, revmatoidní artritida, po ortopedických operacích.*
	Psychiatrická onemocnění *Např. zmatenost, dezorientace, neschopnost porozumět, poruchy paměti a demence.*
	Neurologicko-cerebrovaskulární onemocnění *Např. epilepsie, porucha mozkové perfúze manifestující se jako synkopa, tranzitorní ischemická ataka či mozkový iktus.*
	Trvalý neurologický deficit *Např. hemiparéza, periferní neuropatie, cerebrální porucha, Parkinsonova choroba.*
	Kardiovaskulární onemocnění *Např. ortostatická hypotenze – pokles systolického krevního*

	tlaku o 20 a více Torr a diastolického o 10 torrů při změně polohy z lehu do stoje.
	Diabetes mellitus
	Rozsáhlé varixy dolních končetin
	Dehydratace
	Delší klid na lůžku
	Poruchy sluchu a vestibulárních funkcí *Např. vertigo, Meniérova choroba.*
	Porucha vizu *Např. porucha refrakce, zrakové ostrosti, katarakta, glaukom, porucha zorného pole, makulární degenerace.*
Vnější rizikové faktory	Léky ovlivňující CNS *Např. sedativa, anxiolytika, benzodiazepiny a množství užívaných léků celkem (polypragmazie).*
	Vany a toalety – vybavení bez madel
	Výška židlí a lůžek
	Kvalita povrchu *Např. podlahové krytiny s uvolněnými nebo vyčnívajícími prkny, poškozené linoleum, klouzající koberce, vlhké či vysoce naleštěné povrchy a dveřní prahy, schody, předměty na podlaze.*
	Šňůry elektrospotřebičů
	Špatné osvětlení *Např. nesprávná intenzita.*
	Typ a stav obuvi *Např. nevhodné, malé nebo velké boty, nevyhovující podrážka.*
	Nesprávné používání různých zařízení *Např. postranní zábrany lůžek, zábradlí a jiné.*
	Zadržovací zařízení, která mohou v některých případech zvýšit riziko vzniku pádu
	Nevhodné pomůcky *Např. příliš vysoké nebo nízké berle, opotřebované gumové chrániče berlí, chodítka, invalidní vozíky, zvedací zařízení.*
	Rizikové aktivity *Např. pády ze žebříku nebo z vysoké stoličky, v dopravě.*
	Pád v ebrietě *Pacient intoxikovaný alkoholem – ebrieta/opilost.*
	Neznalost prostředí u hospitalizovaných pacientů
	Osobní předměty spadlé z nočních stolků
	Omezující prostředky u neklidných pacientů/klientů
Subjektivní obtíže těsně před pádem	Žádné
	Nevolnost *Pacient uvádí subj. pocit na zvracení.*
	Závrať *Pacient uvádí subj. točení/motání hlavy.*

	Pocit slabosti *Pacient uvádí subj. pocit slabosti.*
	Náhlá bolest
	Neznámé *Nelze zjistit subj. potíže před pádem.*
Celkové příznaky po pádu	Žádné
	Bledý/á
	Opocený/á
	Dušný/á
	Neznámé *Celkové příznaky po pádu nelze zjistit např. delší odstup od pádu – pacient neschopen popsat.*
Psychický stav	Orientovaný/klidný
	Orientovaný/neklidný
	Dezorientovaný (dezorientovaný = zmatený) / klidný
	Dezorientovaný (dezorientovaný = zmatený) / neklidný
	Úzkostný
	Apatický
	Depresivní
	Agresivní
Lokální příznaky po pádu – hlava	Žádné
	Fraktura/Zlomenina
	Tržná rána
	Exkoriace/Odřenina
	Hematom (modřina)
	Jiné lehké
	Jiné těžké
	Kontuze/Zhmoždění
Lokální příznaky po pádu – hrudník	Žádné
	Luxace žebra
	Fraktura/Zlomenina
	Tržná rána
	Exkoriace/Odřenina
	Hematom
	Jiné lehké
	Jiné těžké
	Kontuze/Zhmoždění
Lokální příznaky po pádu – břicho	Žádné
	Tržná rána

	Exkoriace/Odřenina
	Hematom
	Jiné lehké
	Jiné těžké
	Kontuze/Zhmoždění
Lokální příznaky po pádu – pánev	Žádné
	Luxace
	Fraktura/Zlomenina
	Tržná rána
	Exkoriace/Odřenina
	Hematom
	Jiné lehké
	Jiné těžké
	Kontuze/Zhmoždění
Lokální příznaky po pádu – záda	Žádné
	Fraktura/Zlomenina
	Tržná rána
	Exkoriace/Odřenina
	Hematom
	Jiné lehké
	Jiné těžké
	Kontuze/Zhmoždění
Lokální příznaky po pádu – dolní končetiny	Žádné
	Luxace
	Fraktura/Zlomenina
	Tržná rána
	Exkoriace/Odřenina
	Hematom
	Jiné lehké
	Jiné těžké
	Kontuze/Zhmoždění
Lokální příznaky po pádu – ruce	Žádné
	Luxace
	Fraktura/Zlomenina
	Tržná rána
	Exkoriace/Odřenina
	Hematom
	Jiné lehké

	Jiné těžké
	Kontuze/Zhmoždění
Lokální příznaky po pádu – horní končetiny	Žádné
	Luxace
	Fraktura/Zlomenina
	Tržná rána
	Exkoriace/Odřenina
	Hematom
	Jiné lehké
	Jiné těžké
	Kontuze/Zhmoždění
Lokální příznaky po pádu – nohy	Žádné
	Luxace
	Fraktura/Zlomenina
	Tržná rána
	Exkoriace/Odřenina
	Hematom
	Jiné lehké
	Jiné těžké
	Kontuze/Zhmoždění
Tlak a puls po pádu – tlak	Zadejte přesnou hodnotu systolického a diastolického TK ve formátu např. 120/80 mmHg
Tlak a puls po pádu – puls	Puls uvádějte v číselné hodnotě za minutu např. 90/min.
Tlak a puls po pádu – pravidelnost pulsu	Pravidelný
	Nepravidelný
	Neznámý
Postup / terapie po pádu	Žádná – standardní péče
	Monitoring – zvýšený dohled
	Edukace pacienta ústně
	Edukace pacienta písemně
	Vyšetření ošetřujícím / službu konajícím lékařem
	Vyšetření specialistou / konzilium
	Změna pohybového režimu
	Konzervativní terapie – ošetření rány krytí, obvaz, náplasťové stehy
	Chirurgická intervence – sutura
	Jiný postup/terapie
Zavedena preventivní opatření	Ano

	Ne

Základní taxonomie – **definiční slovník k problematice** Nežádoucích událostí

Ageismus: (Age, anglicky věk, -ismus, koncovka pro určitý směr) je apriorní vyřazování starších lidí z různých aktivit, z činností, které vyžadují zvýšenou odpovědnost, pozornost nebo z vedoucích a nadřízených pozic pod dojmem, že nebudou schopni kvalifikovaně rozhodovat a adekvátně jednat. Způsoben je pocitem, že stáří je nemoc, respektive že staří lidé už na většinu věcí prostě nestačí.

Agens/činitel (Agent):

- chemická nebo biologická látka nebo organismus schopná působit;
- účinná síla nebo látka schopná vytvářet efekt;
- látka, předmět, nebo systém, který způsobuje změnu.

Aktivní chyba (Active Error) – chyba, která se vyskytuje na úrovni liniového/přímého provozovatele/poskytovatele péče a jejíž účinky se projevují téměř okamžitě – na úrovni individuálního pracovníka.

Aktivní selhání (Active Failure) – chyby a porušení předpisů na vrcholku systému – v bezprostředním styku s příjemcem péče.

Synonyma – doplnění;

- nebezpečné situace, které mohou mít přímý vliv na bezpečnost systému, a vzhledem k bezprostřednosti dopadu jejich nežádoucích účinků jsou tyto akty označovány jako aktivní selhání;
- selhání, která jsou odhalena skupinou pro odhalování rizik;
- jedná se o složitě předvídatelné – neočekávané události, které mají okamžitý negativní dopad na bezpečnost v důsledku porušení, obcházení, nebo nefunkčnosti preventivních a obranných postupů;
- aktivní selhání jsou nebezpečné situace (chyby a porušování), spáchané v systému přímé péče (chirurgové, anesteziologové, všeobecné sestry, lékaři, atd.) vznikají na rozhraní systému a jedince – přičemž činnosti jedince mají okamžitý nepříznivý dopad;
- nebezpečné činnosti, kterých se dopustili lidé, jež jsou v přímém kontaktu s pacientem v systému a jejichž aktivity a rozhodnutí může vést k chybám, které mohou okamžitě ovlivnit bezpečnost;
- události/akce/procesy, které se provádí, nebo se konají, při poskytování přímé péče o pacienty a při nichž není dosaženo očekávaného cíle.

Analýza: metody, které mohou být použity k analýze/hodnocení nežádoucí události/incidentu, k identifikaci příčin.

Analýza bariér (Barrier Analysis): analýza existujících bariér – překážek pro vznik nežádoucí události a jejich dostatečnosti.

Analýza příčinné souvislosti (Causal Analysis Investigation): proces, který vede k rozboru události, kdy došlo např. ke zranění pacienta, kdy vyšetřovatel identifikuje selhání systému a jeho příčiny

- nexus causalis je objektivní, kauzální vztah mezi příčinou a následkem, který je v právu nutným předpokladem vzniku odpovědnosti, např. za újmu.

Analýza riskantní situace (Hazard Vulnerability Analysis): identifikace potenciálních mimořádných událostí, přímých a nepřímých vlivů, které mohou mít vliv na poškození.

Aplikace: informační systém nebo jeho část realizovaná prostředky výpočetní techniky, která je relativně uzavřená z hlediska vývoje (samostatný projekt, jeden dodavatel) i provozu (provozní předpisy a dokumentace, jednotná zodpovědnost apod.).

ATC: **Anatomicko-terapeuticko-chemická klasifikace léčiv** (zkráceně ATC-klasifikace) je mezinárodní systém třídění léčiv, který spravuje Spolupracující centrum Světové zdravotnické organizace pro metodologii statistiky léčiv (World Health Organization, Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology).

ATC skupina je pouze administrativní označení léčivé látky. Každá léčivá látka má svůj ATC kód.

Atributy (Attributes): vlastnosti nebo funkce někoho nebo něčeho.

Benchmark – srovnání: srovnání výkonů s ohledem na daný atribut, organizace nebo osoby, jejichž výkon je považován za cíl ostatních. V souvislosti s reformou zdravotnictví, je měřítkem výkonnosti – nejlepší kombinace výsledků a nejlepších nákladů; např. „nejlepší" možný výsledek se může stát natolik nákladný, že jej nelze považovat za měřítko. 2. měřítko srovnání výkonu; referenční bod nebo standard, podle kterého je možné něco měřit, porovnávat nebo posoudit, stejně jako podle referenčních hodnot výkonu.

Benchmarking – srovnávání: systém, v němž je posouzení zdravotní péče založeno na srovnání výkonu s požadavky a normami „best practice – nejlepší praxe". Normy pro „best practice“ mohou odrážet praxi založenou na důkazech (praxe podporována současnými výzkumnými studiemi) a systémy založenými na znalostech a zkušenostech. Nejvýznamnější v benchmarkingu je odklonění se od neoficiálních a neověřených ojedinělých praktických zkušenost. Jedná se o kontinuální proces, který určuje, jak mohou další organizace dosáhnout optimálního výkonu. Jde o kontinuální měření procesu, produktu nebo služby, které jsou zaměřeny na srovnatelné konkurenty, na ty považované za lídry, kteří poskytují podobné služby/aktivity v organizaci, s cílem nalézt a implementovat způsoby, jak služby a péči zlepšit. Jedná se o jeden ze základů Total Quality Managementu (TQM) a neustálého zlepšování jakosti. Interní benchmarking zahrnuje porovnávání podobných procesů v rámci jedné organizace. Konkurenční benchmarking – procesy organizace jsou srovnávány s nejlepšími praktikami v rámci odvětví. Funkční benchmarking odkazuje na srovnávací podobnou funkci, nebo způsob v jiném odvětví.

Benigní chyby (Benign Errors): události, které nezpůsobují poškození/újmu ani nemají nepříznivý důsledek/výsledek.

Časový interval: Hodnota *Přesný čas* se používá v případě, že jsme přímými účastníky nežádoucí události, nebo tuto informaci máme od přímých účastníků zprostředkovaně. Hodnota *Časový interval* se používá v případě, kdy nejste přímí účastníci nežádoucí události. K nežádoucí události došlo např. při periodickém sledování stavu pacienta (např. podávání léků, měření teploty, apod.) v určitém časovém období mezi výkony personálu ZZ/PZS nebo hlášením ostatních, kdy nelze určit časovou přesnost události. Tento údaj je pro časový interval 4 hodin v postupu jednotlivých hodin dne. Hodnota *Neznámý čas* se používá v případě, že nejste schopni určit čas nežádoucí události ani pro přesnost času s hodnotou Časový interval. Jedná se např. o případy nežádoucích událostí, kdy si dezorientovaný pacient způsobil újmu na místě, na kterém byl personálem nalezen až za určitou dobu a nelze určit přesný čas ani časový interval. V tomto případě se v poli Čas objeví údaj Nezadáno.

Dashboard: Nástěnka, pracovní plocha, menu.

Datový prvek (Data Element): Základní jednotka, která má jako informace jedinečný význam.

Dekubity: (proleženiny, prosezeniny, tlakové vředy či tlakové léze) jsou rány vzniklé na podkladě lokálního působení tlaku na tkáně. Velikost a hloubka dekubitu je dána vzájemnou intenzitou působení tlaku, dobou působení tlaku, celkovým stavem pacienta a vnějšími podmínkami, které hrají rovněž při vzniku dekubitu důležitou roli. Je to jakékoliv poškození kůže, které je způsobeno přímým tlakem nebo třecími silami. Dekubitus je lokalizovaná oblast buněčného poškození způsobená poruchou mikrocirkulace a z ní vyplývající hypoxie.

Denominátor: indikátor, který si lze představit jako zlomek, v jehož čitateli je sledovaný jev – nové hlášení nežádoucí události a jmenovatel (denominátor) vychází z časových, demografických či jiných blíže specifikovaných dat – například počet hospitalizací za rok, počet lůžkodnů, počet hospitalizací podle věkových skupin za rok apod. Denominátor je tedy neopomenutelnou součástí pro možnost analýzy dat a jejich srovnávání.

Dezinfekce (Disinfection): použití chemického postupu, který eliminuje prakticky všechny uznané patogenní mikroorganismy, ale ne nutně všechny mikrobiální formy (např. bakteriální endospor) na neživých objektech; ničení mikroorganismů – ne však nutně jejich spor – pomocí chemických a fyzikálních (např. UV záření, vysoká teplota) metod.

Diagnóza (Diagnosis): znamená soustavné určování a klasifikaci nějakého obvykle nežádoucího stavu, zejména nemoci, případně i poruchy nebo poškození. Vychází obvykle z nějakých pozorovatelných symptomů (příznaků) a snaží se najít jejich příčinu.

Dieta (z řeckého diaita, Δίαιτα – strava): je řízený příjem pokrmů a tekutin za účelem dosažení specifického cíle.

Diskriminace/předsudky: termín označující nějaké rozlišování. Nejčastěji se používá v negativním významu rozlišování lidí na základě příslušnosti k nějaké obecné skupině bez ohledu na schopnosti konkrétního jedince. Podle konkrétního kritéria diskriminace se hovoří o diskriminaci na základě rasy, náboženského přesvědčení, politického přesvědčení, pohlaví, věku apod.

Dokumentace: všechny záznamy o pacientovi v každé podobě (včetně písemných, elektronických, magnetických a optických záznamů, ale nejen jich, dále scany, RTG snímky a elektrokardiogramy), které popisují nebo zaznamenávají metody, provedení a/nebo výsledky vyšetření.

Doména (Domain): chyba ve zdravotní péči nebo selhání systému.

Doporučené postupy (Clinical Practice Guidelines): klinické, vědecké nebo odborné postupy, které jsou uznávány většinou odborníků v určité oblasti. Tyto praktiky jsou typicky založené na důkazech a jsou konsensuální (základem je shoda – konsenzus).

Důsledek nežádoucí události (Adverse Event Outcome): důsledky nežádoucích událostí zahrnují prodlouženou hospitalizaci, invaliditu či úmrtí v době propuštění z hospitalizace.

Důvěrnost (Confidentiality): zamezení prozrazení informací, které jsou vlastnictvím PZS, nebo identity pacientů jiným než oprávněným osobám.

Fáze: časový úsek, stadium, etapa, část.

Hlásící osoba NU: pracovník daného ZZ (PZS), který hlásí NU po jejím zjištění (v ideálním případě na lokální úrovni osoba, která NU identifikovala).

Hlášení nežádoucích událostí (Event Reporting): hlášení nežádoucích událostí se řídí následujícími principy.

1. **Poskytovatel zdravotních služeb deklaruje nesankční přístup k hlášení nežádoucích událostí.** Tzn., zajišťuje ochranu hlásícího před postihem za to, že hlášení provedl.

2. **Poskytovatel zdravotních služeb ustanovuje hlášení NU jako povinnost každého pracovníka zdravotnického zařízení, který událost zjistí**. Neomezuje tedy povinnost hlášení pouze na všeobecné sestry či pouze na klinické pracovníky. Povinnost hlášení by se měla vztahovat také na pracovníky dodavatelských institucí zajišťujících pro zařízení některé služby.

3. **Poskytovatel zdravotních služeb edukuje své pracovníky o smyslu a účelu hlášení nežádoucích událostí.**

4. **Poskytovatel zdravotních služeb umožňuje anonymní hlášení nežádoucí události.**

5. **Provedení hlášení o NU na lokální úrovni by mělo být snadné a obsah hlášení se musí soustředit na textový popis nežádoucí události.**

6. **Hlášení je bez zbytečného zdržení směřováno přímo k osobě či osobám, které se zabývají ve zdravotnickém zařízení zpracováním hlášení nežádoucí události**. Tedy i bez vyžadování podpisu tohoto hlášení vedoucím pracovníkem. Tento požadavek neovlivňuje oddělený proces okamžité reakce na případnou změnu zdravotního stavu, jejíž popis je nutné zapsat do zdravotnické dokumentace, a který může vyžadovat podpis nadřízeného pracovníka či ošetřujícího lékaře.

Chování osob: je soubor vnějších (pozorovatelných) projevů člověka;

- sociální interakce je proces, který spočívá v působení jedince nebo skupiny na jiného jedince nebo skupinu;
- tento proces může mít podobu verbální i neverbální;
- jde o jakoukoli formu setkání např. mezi všeobecnou sestrou a pacientem – toto působení vyvolává reakci.

Chyba (Error): selhání plánované akce, která má být dokončena dle plánu nebo zvolení špatného, nevhodného, nebo nesprávného plánu k dosažení cíle;

- selhání plánovaných opatření k dosažení zamýšleného cíle;
- odchylka v procesu péče, která může, ale nemusí způsobit poškození pacienta;
- neúmyslná odchylka od standardů péče nebo pokynů pro klinickou praxi;
- jednání, které vedlo k opomenutí, které způsobilo, nebo přispělo k příčině nebo nezamýšlenému zranění;
- obecný termín, který zahrnuje všechny příležitosti, v níž plánovaná posloupnost duševní nebo fyzické aktivity nedosáhne svého zamýšleného výsledku;
- zvolení nesprávného plánu nebo zvolení nesprávných postupů pro plánovanou činnost.

Chyba na základě odborného úsudku (Judgmental Error): chyba, která zahrnuje nevhodné uplatňování znalostí do klinické praxe.

Chyba opomenutí (Error of Omission): opomenutí provést některé kroky potřebné k dosažení požadovaného cíle.

Chyba přestupek (Error of Violation): vědomá neschopnost dodržovat postupy nebo regulace. Úmyslná odchylka od normy, pravidel nebo bezpečných pracovních postupů.

Chyba v provedení (Error of Execution): správná činnost, která neproběhla, jak bylo zamýšleno.

Chyba při rozhodování (Error in Decision): rozhodnutí, které zbytečně zvyšuje riziko.

Chybné rozhodnutí (Decision Error): chybné rozhodnutí, které zbytečně zvyšuje riziko nežádoucí události.

Chyba v komunikaci (Error of Communication): chybějící nebo nesprávná výměna informací nebo nesprávná interpretace nebo nedorozumění.

Chyba v odborné způsobilosti (Error of Proficiency): chyba způsobená nedostatkem znalostí nebo dovedností.

Chyba v plánování (Error of Planning): prvotní zamýšlená plánovaná činnost není správná.

Chyba v postupu (Error of Procedure): nesprávné provedení stanoveného postupu.

Chyba v podání síle léků (Dispensing Error): odchylka od objednávky předepisujícího lékaře, ze strany zaměstnanců lékárny při distribuci léků na kliniky nebo pro pacienty v ambulantní péči.

Chyba ve znalostech (Knowledge-Based Error): chyba vyskytující se v nové situaci, kdy musí být řešením problému vypracovaní na místě bez pomoci předprogramovaných (předem naplánovaných a stanovených) řešení. Je proto třeba využívat omezené zdroje, ale přesně stanovené (například na výpočtech založené) vědomé úvahy, které budou provedeny ve vztahu k tomu, co je často nepřesné a neúplné. Hovoříme o „mentálním modelu" problému a jeho možných příčin. Je to tedy vědomé využití stávajících poznatků na řízení – management nových situací.

Chyba úsudku (Error of Judgment): chybná úvaha.

Chyba z nedbalosti (Error of Negligence): chyba v důsledku nepozornosti nebo nedostatku úsilí.

Chybná dávka, síla, frekvence léku: za mimořádnou událost je považována událost způsobená lidským faktorem nebo technickým problémem, která má za následek nesprávnou dávku, sílu nebo frekvenci (rychlost) podání léku.

Iatrogenní poškození (Iatrogenic): znamená poškození, ke kterému došlo při poskytování zdravotní péče, ať již je poskytována lékařem, všeobecnou sestrou, sanitářem, či jiným zaměstnancem zdravotnického zařízení, oprávněným (vzhledem ke své kvalifikaci) účastnit se na poskytování zdravotní péče. V případě poškození všeobecnou sestrou se používá pojem sorrorigenie.

ID (Identity): zkratka pro identifikaci nebo identifikační kartu.

Identifikátor: číselný údaj, který se může na lokální úrovni generovat automaticky a/nebo je třeba jej zadat dle číselné řady.

Incident / nežádoucí událost (Adverse Incident): Jakákoliv odchylka od obvyklé lékařské/ošetřovatelské péče, která způsobuje zranění pacienta nebo představuje riziko poškození. Zahrnuje chyby, preventabilní nežádoucí události, a nebezpečí poškození.

Synonyma – doplnění:

- poškození – újma, která byla způsobena managementem péče, nebo komplikacemi, které nebyly způsobeny základním onemocněním, s následkem dlouhodobé hospitalizace, a/nebo zdravotního postižení v době, kdy měl být pacient propuštěn z lékařské péče, nebo obojí;
- nežádoucí výsledek péče, který může nebo nemusí být důsledkem chyby;
- události nebo opomenutí vznikající v průběhu zdravotnické péče a způsobující fyzickou nebo psychickou újmu na zdraví pacienta;
- negativní důsledek péče, která vede k nežádoucímu poranění nebo nemoci, které bylo možno a/nebo nebylo možno předejít;
- poškození/újma/zranění, které bylo způsobeno managementem zdravotní péče, a která má za následek měřitelné postižení, měřitelnou změnu ve stavu pacienta – události, která mají za následek poškození pacienta;
- újma způsobená managementem zdravotní péče (spíše než základním onemocněním), která prodlouží hospitalizaci, způsobí postižení v době propuštění, nebo obojí; (např. v důsledku komplikací podávání léků, infekce ran, a technických komplikací, a ty, které vznikly v důsledku nedbalosti a způsobily diagnostické či terapeutické nedostatky, důsledky a nehody vyskytující se na pohotovosti);
- nežádoucí, a obvykle neočekávané události, jako je například úmrtí pacienta, zaměstnance, nebo návštěvníka v organizaci poskytující zdravotní péči. Incidenty jako například pády pacientů nebo nesprávné podávání léků jsou také považovány za nežádoucí účinky, i když nezpůsobily žádný trvalý vliv na pacienta;
- nežádoucí účinky jsou nežádoucí příhody, terapeutické nedostatky a důsledky, iatrogenní poranění, nebo další nežádoucí události přímo spojené s poskytováním péče či služby poskytované v rámci příslušného lékařského centra, ambulance nebo jiného zdravotnického zařízení; nežádoucí události vyplývají z nedodržení legislativních či etických norem;

- událost, která vede k neúmyslnému poškození pacienta, nebo z důvodu opomenutí a ne v důsledku základního onemocnění nebo stavu pacienta;
- zranění vyplývající z lékařského zákroku, nikoliv v důsledku základního stavu pacienta a nečekané a nežádoucí příhody/situace přímo spojené se zdravotní péčí či službami pacientovi.

Individuální chyba (Individual Errors): chyby vyplývající především z nedostatků dovedností, nebo nedostatečné všímavosti.

Infekce (Infection): vniknutí choroboplodných zárodků do těla a jejich rozmnožení.

1. Průnik původce nákazy do organismu, množení uvnitř a nepříznivé působení na jeho površích (oproti tomuto stojí kolonizace – osídlení nepatogenním nebo patogenním mikrobem bez chorobných příznaků).
2. Konflikt mezi mikrobem a jeho hostitelem (i bezpříznaková infekce).

Informovaný souhlas (Informed Consent): institut sloužící k zajištění účasti pacientů / zákonných zástupců na procesu rozhodování o jim poskytované zdravotní péči.

- IS je formou informovaného rozhodnutí, kterým daná osoba vyjadřuje souhlas s určitou skutečností, respektive s provedením určitého úkonu (například souhlas s provedením léčebného výkonu).
- Proces, jehož prostřednictvím lékař informuje pacienta o rizicích a přínosech navrhované diagnostiky/terapie a umožňuje pacientovi rozhodnout, zda bude úkon proveden.

Interní klinický audit (Internal Clinical Audit): Systematický, nezávislý, dokumentovaný proces pro získání důkazu o provádění správných činností správným způsobem.

- Základní nástroj prosazování a udržení změn, které jsou zaváděny v souvislosti se zvyšováním kvality a bezpečí poskytovaných služeb. Zároveň je tato činnost jedním ze zdrojů zpětné vazby pro stanovování priorit v rámci dalšího plánování.

Interní informační systém/databáze (Clinical Information System): součást informačního systému zdravotní péče, který je určený k podpoře při poskytování péče o pacienta. Slouží k ukládání veškeré klinické dokumentace o pacientovi.

Intervence (Intervention): zásah, představující vnější zásah do nějakého procesu za účelem jej ovlivnit, změnit.

Invalidita/handicap (Disability): podstatné narušení schopností člověka, které znemožňuje vést normální život.

- Fyzická nebo duševní porucha, která podstatně omezuje jednu nebo více z hlavních životních činností jedince.
- Definována jakožto ztráta či snížení pracovní schopnosti. Obvykle vzniká buď v důsledku vážného onemocnění (pak se hovoří o tělesném postižení) nebo úrazu.
- Jakékoli omezení nebo omezení vyplývající ze zhoršení schopnosti vykonávat činnost způsobem nebo v rozsahu považovaného za normální pro lidskou bytost podle Mezinárodní klasifikace poruch, zdravotního postižení a handicapů (1980), kterou publikovala Světová zdravotnická organizace (WHO). Pojem zdravotního postižení odráží důsledky snížení hodnot.

Invazivní procedura (Invasive Procedure): postup zahrnující propíchnutí nebo řez kůže nebo vložení nástroje nebo cizí látky do těla.

Kauzální/příčinný faktor (Causal Factor): viz také příčinné souvislosti, příčina, faktor, který přispěl k důsledkům nežádoucí události (ovlivnil je, formoval je).

Kauzální kontinuum předpokladů/příčin (Causal Continuum Consumption): předpoklad, že (příčiny) kauzální faktory následných nehod jsou podobné těm, které byly příčinami nesouvisejících skorochyb.

Kauzální/příčinná souvislost (viz Causation): viz také kauzální faktor, příčina, bezprostřední příčina, základní příčina: vztah příčiny a následku mezi údajně nedbalostním jednáním a domnělým poškozením; akt, který je příčinou efektu/důsledku.

Klasifikace (Classification): taxonomie, která zajišťuje nebo organizuje podobné nebo příbuzné termíny pro snadné vyhledávání.

- uspořádání jednotek do skupin či tříd na základě jejich podobnosti;
- seřazení konceptů do tříd a jejich podtříd s cílem definovat jejich vzájemné sémantické vztahy.

Klinická administrativa (Clinical Administrative): organizace používá klinickou administrativu k identifikaci, vyhodnocení a ke snížení rizika zranění pacientů, zaměstnanců a návštěvníků a rizika ztráty pro samotné organizace. Spadá do ní např. informovaný souhlas, identifikace pacienta, plánování výkonu aj.

Klinická příhoda (Clinical Incident): je nežádoucí událost způsobená klinickým postupem (intervencí), který vedl nebo by mohl mít za následek neočekávané poškození pacienta.

Klinický výkon: výkony klinických vyšetření (ošetření, intervencí) jsou základními výkony, kterými zdravotnická zařízení vykazují zdravotním pojišťovnám zdravotní péči poskytnutou pojištěncům.

- klinický výkon je vyšetření, které se dělí na komplexní vyšetření, opakované komplexní vyšetření, cílené vyšetření, kontrolní vyšetření a konziliární vyšetření.

Kompetence (Competence): odborná způsobilost a kvalifikace k vykonávaným úkonům; individuálních schopností, znalostí, dovedností, které splňují definované očekávání.

Komplikace (Complication): nepříznivý/neočekávaný stav u pacienta, který vznikl při procesu poskytování zdravotní péče, bez ohledu na prostředí, ve kterém byla péče poskytnuta.

- diagnóza stanovená v průběhu hospitalizace, která vede k prodloužení pobytu pacienta v nemocnici – alespoň jeden den pro zhruba 75 % nebo více pacientů.
- nemoc nebo zranění, které vzniklo v návaznosti na jinou chorobou a/nebo v návaznosti na intervenci provedenou v průběhu hospitalizace.

Konflikt (z lat. Confligó, Conflictum, Conflict): je srážka či střet dvou nebo vícerých, do určité míry se vylučujících nebo protichůdných snah, sil, potřeb, zájmů, citů, hodnot nebo tendencí, případně aktérů (jednotlivci, zájmové skupiny, instituce apod.).

Kontraindikace: znamená v medicíně/ošetřovatelství stav nebo faktor, který je důvodem k vyloučení určitého lékařského výkonu, medikace, vyšetření aj.

Krevní transfuze: je proces, během kterého je do krevního oběhu příjemce vpravena krev nebo krevní složky od dárce.

Krevní deriváty: léčivé přípravky vyráběné z krve.

Kritická událost (Critical Incident): událost, která vede k závažnému poškození pacienta, v případě že je tato situace evidentní, je potřeba okamžité šetření a reakce na událost.

Kvalita: je kategorie, která v kvantitativních i kvalitativních pojmech popisuje úroveň poskytované péče či poskytovaných služeb. Kvalita se tudíž skládá ze dvou částí - jedna část je kvantitativní, měřitelná, druhá je kvalitativní a vychází z hodnotového systému. Kvalita je relativní, nikoliv absolutní kategorie.

Latentní chyba / nebo latentní selhání (Latent Error / Latent Failure): nedostatky v designu, organizaci, výcviku nebo údržbě systému, které vedou k chybám operátora a jejichž účinky jsou typicky zpožděné.

- skryta v systému (vybavení, management, organizace práce).

Léková alergie (Drug Allergies): nepřiměřená alergická reakce organismu na různé léky. Léková alergie se může spustit náhle. Na její nastartování stačí i malé množství léku.

- nežádoucí reakce na léky je podle Světové zdravotnické organizace (SZO, World Health Organisation – WHO) definována jako neplánovaná a škodlivá reakce, která nastane po užití běžných dávek léků.

Léková chyba (Medical Error): nežádoucí událost, které je možné předejít odbornými znalostmi lékařskými, farmaceutickými.

Léková záměna (Drug Misadventure): záměna lékové skupiny způsobená chybným předepsáním lékaře nebo chybou či záměnou léku při podání medikace.

Léky s vysokým rizikem (High-alert Medications): léky s nejvyšším rizikem způsobení poškození prostřednictvím zneužití (včetně chemoterapie, koncentrované elektrolyty, heparin, digoxin a adrenergními agonisty).

Manažer kvality ZZ: pracovník daného ZZ (PZS) zodpovědný a pověřený komunikací týkající se hlášení a vyhodnocení NU, např. předáváním hlášení NU, vyžádání dalších informací, získání souhrnných analýz a srovnání v SHNU. Spolupracující osobou s týmem SHNU může být i jiná oprávněná, či pověřená osoba (dle personální struktury konkrétního PZS – např. hlavní sestra, náměstek pro sledování kvality péče apod.).

Medicína založená na důkazech (Evidence-Based Medicine, EBM): je „vědomé, zřetelné a soudné používání nejlepších současných důkazů při rozhodování o péči o jednotlivé pacienty“.

Medicinální plyny: základní plyny pro oblast medicíny, jsou to především medicinální kyslík v kapalném i plynném stavu, oxid dusný (N_2O) – rajský plyn, kapalné helium, oxid uhličitý (CO_2) a pro speciální oblasti medicíny i další plyny a směsi, jako např. xenon pro inhalační anestezii, hexafluorid síry (SF_6) pro oční chirurgii, směsi pro analýzu plynů v krvi a pro kontrolu funkčnosti plic aj.

Medicínské přístroje / vybavení (Medical Technology): technika a vybavení poskytovatelů zdravotních služeb používané lékaři / všeobecnými sestrami při poskytování péče o pacienty.

Medikace / i.v. roztoky: lék je léčivo upravené do definitivní podoby, v jaké se používá a podává pacientovi.

Na případu založené posuzování/rozhodování (Casee-based Reasoning): systém pro podporu rozhodování na základě posuzování případu, používá databázi podobných případů.

Nebezpečná situace (Dangerous Situation): aktivní a latentní selhání, které vážným způsobem zvyšuje riziko poškození.

Nehoda / neočekávaná zranění (Individual Accidents): jakékoliv neúmyslné či úmyslné poškození organismu, ke kterému došlo následkem akutní expozice termální, mechanické, elektrické či chemické energie a z nedostatku životně nezbytných energetických prvků či veličin, jako jsou kyslík nebo teplo.

Nemoc/choroba (Disease): patologický stav těla nebo mysli, který je projevem změny funkcí buněk a v důsledku i morfologickým poškozením těchto buněk, tkání a orgánů.

- fyziologická nebo psychická dysfunkce

Neočekávaný nežádoucí účinek léčivého přípravku (Unexpected Adverse Drug Reaction, UADR): se rozumí takový nežádoucí účinek, jehož povaha nebo závažnost nebo důsledek jsou v

rozporu s informacemi uvedenými v souhrnu údajů o přípravku u registrovaného léčivého přípravku nebo jsou v rozporu s dostupnými informacemi.

Neočekávané zhoršení klinického stavu: neočekávané zhoršení klinického stavu pacienta znamená, pokud má za následek trvalé poškození nebo úmrtí pacienta. Za neočekávaná zhoršení klinického stavu pacienta jsou považována i ta zhoršení, u nichž není dosud známo, zdali bylo možné se jim vyhnout.

Nežádoucí událost v souvislosti s medikací – incident v souvislosti s nežádoucím účinkem léčiva (Adverse Drug Event, ADE): viz také nežádoucí událost. Poškození pacienta vyplývající z medikace, a to buď z důvodu farmakologické reakce na normální dávku, a/nebo z důvodu preventabilní nežádoucí reakce na léčiva v důsledku pochybení.

Synonyma – doplnění:

- každá událost, ve které podání medikace (léků, biologických materiálů), v jakékoliv dávce, nebo speciálního nutričního produktu (např. doplněk stravy, kojenecká strava, léčebná strava), může mít za následek nepříznivé výsledky a dopady u pacienta;
- obecný pojem/termín pro všechny nežádoucí nebo nezamýšlené reakce na léčivo vyskytující se i při dávkách vhodných pro aktuální stav člověka, které mohou být rozděleny na základě přítomnosti nebo nepřítomnosti imunitní reakce;
- léčebné účinky, které jsou škodlivé, nezamýšlené a vyskytují se v dávkách užívaných u člověka k profylaxi, diagnóze, terapii, nebo změně fyziologických funkcí;
- nejedná se o terapeutické neúspěchy, otravy, nebo úmyslná předávkování;
- poškození v souvislosti s podáváním léků, které mohou zahrnovat pochybení při předepisování léků, jejich vydávání a podávání;
- jakékoli nežádoucí zkušenosti s léky vyskytující se v jakékoli dávce, která vede k některému z následujících důsledků: smrt, ohrožení života, hospitalizaci nebo prodloužení probíhající hospitalizace, a/nebo k trvalému či významnému poškození či pracovní neschopnosti, nebo vrozené anomálii / vrozené vadě;
- významné události, které nemusí mít za následek smrt, být život ohrožující, nebo vyžadující hospitalizaci, mohou být považovány za závažné nežádoucí události, pokud na základě příslušného lékařského posouzení, mohou ohrozit pacienta a mohou vyžadovat lékařský nebo chirurgický zákrok, aby se zabránilo jednomu z důsledků, viz bod výše;
- podání léku mimo předem definovaného časového intervalu od plánované doby podávání, dle předpisů platným daným zdravotnickým zařízením;
- poškození v důsledku léčby anebo nedostatečné léčby.

Nežádoucí reakce na léčivo (Adverse Drug Reaction, ADR) také nežádoucí událost:

Nechtěné, nežádoucí, nebo neočekávané účinky předepsaných léků nebo medikačních pochybení, které vyžadují ukončení léčby nebo úpravu dávky; vyžadují zahájení či prodloužení hospitalizace; mají za následek postižení; vyžadují další léčbu léky na předpis;

léky; mají za následek zhoršení až poškození kognitivních funkcí; jsou život ohrožující; mají za následek smrt; nebo mohou způsobit vrozené anomálie.

Synonyma – doplnění:

- nežádoucí reakce v souvislosti s podáním léku, která buď ohrožuje terapeutický účinek léku, nebo zvyšují toxicitu, nebo oboje;
- nežádoucí účinek způsobený léčivem, s výjimkou úmyslné nebo náhodné otravy a zneužívání drog;
- každá nečekaná, nezamýšlená, nežádoucí, nebo nadměrná reakce na lék, která vyžaduje přerušení podávání léku v dosavadní dávce (terapeutické nebo diagnostické); vyžaduje změnu terapie; vyžaduje modifikaci dávky (až na drobné úpravy dávkování); vyžaduje přijetí

do nemocnice; prodlužuje pobyt ve zdravotnickém zařízení; vyžaduje podpůrnou léčbu; výrazně komplikuje diagnostiku; negativně ovlivňuje prognózu; nebo výsledky léčby a vede k dočasnému nebo trvalému poškození, postižení, nebo smrti.

Nežádoucí reakce (Adverse Reaction): Neočekávaná újma/poškození vyplývající z ověřených aktivit na základě správných postupů akci, vznikající jako následek kontextu, ve kterém k události došlo.

Nežádoucí výskyt pacienta (Adverse Patient Occurence, APO): viz také nežádoucí událost: událost/incident splňující jedno či více z následujících kritérií: pacient je poškozen/zraněn, je mu způsobena újma bez ohledu na míru zavinění nemocnicí (zdravotnickým zařízením), přijetí k hospitalizaci bylo výsledkem nepříznivé situace (výsledku) v ambulantní péči, pacient byl přijat k hospitalizaci z důvodu komplikace či nekompletní/neúplné/nedostatečné péče při předchozím přijetí (hospitalizaci), byly zjištěny nedostatky v dokumentaci – informovaný souhlas, záznamy v lékařské zprávě, byla provedena neplánovaná operace, byly realizovány postupy a procedury, které nesplňují běžné požadavky, vznikly komplikace/problémy v souvislosti s podáním krve a krevních derivátů, došlo ke vzniku nozokomiální infekce (infekce v souvislosti s poskytováním zdravotní péče – Hospital Acquired Infection, HAI), nebyly správně podávány léky, došlo k zástavě oběhu (srdce) dýchání, došlo k nežádoucímu incidentu (např. pádu pacienta), abnormální nálezy RTG a laboratorního vyšetření nebyly sledovány/respektovány a nebyla přijata opatření pro jejich řešení, pobyt v nemocnici byl nepřiměřeně dlouhý anebo krátký vzhledem ke stavu pacienta byly identifikovány problémy při poskytování zdravotních služeb a péče, pacient či rodina byli nespokojeni s péčí. Součástí jsou i situace, kdy je pacient v místě poskytování péče, kde neměl být původně dle plánu péče (např. nesprávný překlad i z kapacitních důvodů).

Nozokomiální infekce (Hospital Acquired Infection, HAI): infekce, která není přítomna, nebo se neinkubuje v době přijetí do zdravotnického zařízení. Typicky je poznána 48–72 hod. od přijetí.

Obtěžování: jednání, které je druhou fyzickou osobou oprávněně vnímáno jako nevítané, nevhodné nebo urážlivé a jehož záměr nebo důsledek vede ke snížení důstojnosti fyzické osoby nebo k vytváření nepřátelského, ponižujícího nebo zneklidňujícího prostředí.

- obtěžování z důvodu příslušnosti k pohlaví, sexuální orientace, rasového nebo etnického původu, zdravotního postižení, věku, náboženství či víry a sexuální obtěžování se považuje za diskriminaci.

Odhalení (Detection): proces, který má za následek odhalení nežádoucí události.

Odpovědnost / veřejná zodpovědnost (Accountability): rozsah, v jakém se jednotlivci zodpovídají vůči „vyšší moci“; zdravotníci (lékaři, nelékaři) se zodpovídají před zákonem, lékaři se zodpovídají vůči Hippokratově přísaze, a vůči právům jejich pacientů; v zahraničí byla nedávno odpovědnost lékaře k pacientovi rozšířena o odpovědnosti vůči veřejnosti obecně.

Synonyma – doplnění:

- Povinnost zajistit, aby všechny dotčené důkazy potřebné pro stanovení, že úkol, nebo činnost, za kterou je odpovědný probíhá nebo byla provedena;
- povinnost popsat způsob, jakým je a/nebo byl úkol, nebo činnost provedena;
- odpovědnost musí být definována v souvislosti s kompetencemi/povinnostmi jednotlivce nebo organizace;
- neplnění povinnosti nese s sebou odpovědnost.

- **Okolnost (Circumstances)**: jakýkoliv faktor, který je spojen nebo ovlivnil nežádoucí událost, nebo osoba.
- **Opatření – aktivity přijaté ke snižování škod/poškození (Action Taken to Reduce Harm)**: aktivity vedoucí k tomu, aby byla přijata opatření ke snížení, předcházení a kontrole škody, nebo pravděpodobnosti škody spojené s incidentem / nežádoucí událostí.

- **Pacient**: je osoba, která je nemocná nebo zraněná a je lékařsky ošetřovaná nebo toto lékařské ošetření potřebuje.
- **Pád**: pacient neplánovaně klesne (sesune se) k podlaze. Jde o nezamýšlenou událost, kdy se člověk ocitne na zemi nebo na nižším povrchu (je přítomen svědek), nebo takovou událost sám oznámí (stala se beze svědků). Pád není způsoben žádným záměrným pohybem.

Prevence (z lat. praevenire, předcházet, Prevention): je soustava opatření, která mají předcházet nějakému nežádoucímu jevu, například nemocem, nehodám, sociálním konfliktům aj.

Potenciální nežádoucí událost / skorochyba (Potential Adverse Event): vážná chyba, nebo nehoda, která má potenciál způsobit nežádoucí událost, ale nedojde k ní náhodně, nebo proto, že je zachycena na poslední chvíli (anglicky: near miss anebo „close call“ – skorochyba).

Problém: označuje takové podmínky, nebo situaci nebo stav, který je nevyřešený, nebo nechtěný, nebo nežádoucí. Problém obvykle vyžaduje nějaké řešení. V takovém případě je nutné pochopit nejdůležitější aspekty daného stavu, neboť jen tak lze nalézt způsob řešení problému.

Procedura s vysokým rizikem (High-risk Procedures): chirurgické nebo jiné postupy, které pro pacienta mají vysoké riziko smrti nebo invalidity.

Proces (z latinského processus, což je tvar slovesa procedere – „postupovat, vyvíjet se“): je postupný děj nebo změna, posloupnost stavů nějakého systému.

Proces s vysokým rizikem (High-risk Process): takový proces, který není plánován a/nebo prováděn správně, má významný potenciál pro dopad na bezpečnost pacienta.

Příčina (Cause) viz také příčinný faktor, příčinná souvislost, přímá příčina, bezprostřední příčina, nejbližší příčina a základní příčina: úkon (akt), který má za následek nežádoucí událost.

Přímá příčina (Direct Cause): příčina, která uvádí do pohybu řetěz událostí, které přináší výsledek bez zásahu jiného nezávislého zdroje.

Přístrojová nežádoucí událost (Device Adverse Event) viz také nežádoucí událost: každá událost, při níž může používání zdravotnického zařízení – přístroje mít za následek nepříznivý výsledek – dopad pro pacienta.

Proces selhání (Failure Mode): způsob, jakým proces selhal nebo by mohl selhat. Termín může také odkazovat na konkrétní typy selhání (například zlomeniny, popáleniny, odchylky od očekávaných hodnot) nebo na stupeň poruchy (například katastrofické, částečné, minimální).

Risk (Hazard): potenciální zdroj poškození;

- jakékoliv ohrožení bezpečnosti, např. nebezpečné postupy, chování aj;
- soubor okolností nebo situace, která by mohla poškodit zájmy dané osoby, například v oblasti jejich zdraví nebo dobré životní podmínky;
- cokoliv, co může poškodit;
- okolnost nebo situace, která může vést ke zvýšení rizika poškození.

Riskantní situace (Hazardous Conditions): jakýkoliv soubor okolností (bez onemocnění, poruchy nebo podmínek, pro které je pacient hospitalizován), který významně zvyšuje pravděpodobnost poškození.

Riziko: nebezpečí, vysoká míra pravděpodobnosti nežádoucí události.

Role: souhrn určitých činností a potřebných autorizací pro tyto činnosti v informačním systému.

Spouštěče nežádoucích událostí (Adverse Event Triggers): klinické údaje týkající se péče o pacienty s uvedením pravděpodobnosti ovlivnění vzniku nežádoucí události (zda v jejich důsledku k nežádoucí události došlo nebo dochází).

Srovnatelnost (Comparability): schopnost porovnat podobná data uložená v různých počítačových systémech. Srovnatelnost vyžaduje, aby význam údajů byl konzistentní při sdílení různými stranami.

Standardní pracovní postupy (Standard Operating Procedures, SOPs): podrobné písemné návody, jejichž cílem je dosáhnout jednotnosti v provádění určitých úkonů.

Standard péče (Criterion Standard): metoda/postup, který je zaveden v rámci pracoviště nebo přijímaný na národní/mezinárodní úrovni, pro diagnosticko-terapeutický proces.

Stížnost (Complaint): generický termín, kterým pacient vyjadřuje své nepohodlí/nesouhlas.

- výraz nespokojenosti ze strany pacienta nebo personálu, která představuje konkrétní vnímání události. Stížnost může nebo nemusí odhalit, že dojde k nežádoucí události.

Stupeň poškození (Degree of Harm): závažnost nebo trvání poškození a důsledky léčby, které jsou výsledkem nežádoucí události

Šarže: je druh evidenčního čísla. Využíváme je pro evidenci číselného kódu např. u léků, ale i u skladových zásob, které se liší pouze barvou či velikostí a nechceme pro každou zásobu zvlášť vytvářet skladovou kartu. Šarže tedy umožňují evidovat pod jednou skladovou kartou množství dané zásoby roztříděné dle barvy, velikosti apod. Šarže zadáváme vždy s novou skladovou kartou. Pokud je na kartě nějaký stav zásoby, není možné této zásobě přiřadit šarži.

Špatný výsledek (Bad Outcome): neschopnost dosažení požadovaného výsledku péče.

Technika krizového incidentu: soubor postupů pro sběr přímého pozorování lidského chování takovým způsobem, který usnadní potenciální užitečnost při řešení praktických problémů a rozvíjení širokých psychologických principů.

Toxikománie: drogová a léková závislost. Pro toxikománii je charakteristický vznik psychické a fyzické závislosti na droze často spojený s nutností zvyšovat její dávku tolerancí pro dosažení stejného účinku s rizikem předávkování.

Třída (Class): Skupina nebo soubor určitých pojmů.

Událost/incident (Event): Jakákoliv odchylka od obvyklé lékařské/ošetřovatelské péče, která způsobuje zranění pacienta nebo představuje riziko poškození. Zahrnuje chyby, jimž lze předejít a také nežádoucí účinky a rizika (viz také incident).

Synonyma – doplnění:

- událost, která zahrnuje škody na definovaném systému (zdravotní péči/služby), která narušuje probíhající nebo budoucí výsledky v systému – ovlivňuje výsledky poskytované ošetřovatelské péče;
- neúmyslná a/nebo neočekávaná událost, která může vést ke zranění nebo smrti;
- neplánovaná, nečekaná a nežádoucí událost, obvykle s nepříznivými následky;
- událost, která zahrnuje škody na definovaném systému (zdravotní péči/služby), který narušuje probíhající nebo budoucí výsledky v systému – ovlivňuje výsledky poskytované ošetřovatelské péče;
- nepříznivý výsledek, který nebyl způsoben náhodou nebo záměrně.

Újma/poškození (Harm): dočasné nebo trvalé poškození fyzických, emocionálních nebo psychických funkcí nebo stavby těla a/nebo bolest s nutností intervence

- fyzické zranění nebo poškození zdraví lidí;
- smrt, nemoc, zranění, utrpení a/nebo invalidita;
- jakékoliv fyzické nebo psychické zranění nebo poškození zdraví člověka, zahrnující jak dočasné tak trvalé zranění;
- poškození struktury nebo funkce lidského těla a/nebo jakýkoli nepříznivý účinek.

Úložiště klinických dat (Clinical Data Repository): Klinická databáze je optimalizovaná pro ukládání a vyhledávání informací o jednotlivých pacientech. Slouží ke každodennímu vkládání záznamů o pacientech, kterým byla poskytnuta péče.

Uplatnění znalosti (Assertion Knowledge): primární poznání, které nelze definovat z jiných znalostí.

Vedlejší příčina (Intervening Cause): něco, co se stane po jednání z nedbalosti a který způsobuje výsledné zranění. Pokud intervenující příčina je významná, může být skutečnost polehčující pro osobu, která měla původně právní odpovědnost z jednání z nedbalosti.

V tomto případě, to je nazýváno "nahraditelnou" příčinou.

Výstražná zpráva (Allert Message): výstupní počítačem generovaná zpráva, která je vytvořena, pokud záznam nesplňuje předem určená kritéria.

Výživa (Nutrition): je soubor biochemických procesů, kterými organismy přijímají organické a anorganické látky nezbytné pro svůj život z vnějšího prostředí. V širším slova smyslu se jako výživa označuje nauka o některých stránkách látkové výměny, zejména o příjmu živin, jejich účelu, přeměnách a využití.

Zadavatel DEN: pracovník daného ZZ (PZS) pověřený evidencí a/nebo zadáním denominátorů (informací o objemech poskytnuté péče v uplynulém období) prostřednictvím formuláře „výkazu“.

Závažná nežádoucí událost (Serious Adverse Event) viz také nežádoucí událost: neočekávaná / nežádoucí událost zahrnující smrt nebo vážné tělesné nebo duševní poškození/újmu na zdraví, nebo riziko takového jednání. Závažná poškození výslovně zahrnují ztrátu končetiny nebo poškození funkce (viz typy NU dle míry poškození pacienta).

Závažným nežádoucím účinkem (Serious Adverse Drug Reaction, SADR): se rozumí takový nežádoucí účinek, který má za následek smrt, ohrozí život, vyžaduje hospitalizaci nebo prodloužení hospitalizace, má za následek trvalé či významné poškození zdraví nebo omezení schopností nebo se projeví jako vrozená anomálie či vrozená vada u potomků.

Zdraví (Health): Světová zdravotnická organizace (WHO) definuje zdraví jako „stav fyzické, psychické, sociální a estetické pohody". Tedy nejedná se jen o absenci nemoci nebo vady.

Zdravotnické zařízení (Facility): Jakékoli veřejné nebo soukromé zařízení či zdravotnické nebo stomatologické zařízení, kde se provádějí klinická hodnocení.

Zdroje / management organizace: zahrnuje zejména nastavení celého systému řízení, hodnot a pravidel organizace, nastavení organizační struktury, řízení zdrojů, procesů a výkonnosti. Je to oblast průřezová, používají se v ní metody strategického řízení, metody z oblasti kvality a řízení efektivnosti a další.

Zmírňující opatření (Ameliorating Actions): opatření přijatá k tomu, aby došlo ke snížení či náhradě škody vzniklé v důsledku nežádoucí události.
Zranění/úraz (Injury): je poranění organizmu, přesnější definicí je věta: úraz je porucha zdraví způsobená náhle a vnější příčinou. Vážnější úrazy mohou být smrtelné nebo mohou mít jiné trvalé následky.

Seznam zkratek

ADE	Adverse Drug Event – Nežádoucí událost v souvislosti s medikací
ADR	Adverse Drug Reaction – Nežádoucí reakce na léčivo
aj.	a jiné
APO	Adverse Patient Occurence – Nežádoucí výskyt pacienta
apod.	a podobně
ARO	Anesteziologicko-resuscitační oddělení
ATB	antibiotika
ATC	Anatomicko-terapeuticko-chemické skupiny léčiva
BI	Business Intelligence – nástroje pro analýzu dat a (obchodní) reporting; v prostředí projektu eREG používáno jako označení rolí (např. „BI Analytik“) a nástrojů pro vytěžování dat, analýzu a zobrazování a tvorbu souhrnných statistik (reportů)
CO_2	oxid uhličitý
CNS	centrální nervový systém
cps.	kapsle
CT	počítačová tomografie
č.	číslo
ČR	Česká republika
dd.mm.yyyy	Day, Month, Year – den, měsíc, rok
Dg.	diagnóza
DK	dolní končetina
drg.	dražé
EBM	Evidence Based Medicine – na důkazech založená medicína
empl.	náplasti
eREG	elektronické registry resortu zdravotnictví
GIT	gastrointestinální trakt
glob. vagin.	poševní globule
gran.	zrnka
HAI	Hospital Acquired Infections – Nozokomiální infekce – Infekce vznikající v souvislosti s poskytováním zdravotní péče / hospitalizací
HK	horní končetina
HNU	hlášení nežádoucích událostí
IAD	Incontinence associated dermatitis – inkontinenční/plenková dermatitida (vlhká léze)
IČO	identifikační číslo osoby
ID	identifikační kód
IS	informovaný souhlas
i.v.	intra venózní
JIP	jednotka intenzivní péče

JTP	jednotná technologická platforma
KPR	kardiopulmonální resuscitace
mixt.	směsi
MKN	Mezinárodní klasifikace nemocí (v platné verzi)
MRI	magnetická rezonance
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
Např.	například
NPWT	Negative Pressure Wound Therapy – podtlaková terapie přístrojové zajištění (v rámci tohoto materiálu typicky u nehojících se ran)
NRPZS	Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb
NSHNU	Národní systém hlášení nežádoucích událostí (aktuálně nefunkční systém hlášení NU na centrální úrovni)
NU	nežádoucí událost
N2O	oxid dusný
Odd.	oddělení
OKB	oddělení klinické biochemie
OKH	oddělení klinické hematologie
OP	občanský průkaz
PAD	perorální antidiabetika
př.	příklad
PZS	poskytovatel zdravotních služeb
Pozn.	poznámka
pulv.	prášky
Rh faktor	Rhesus faktor
RTG	rentgen
SF6	hexafluorid síry
SADR	Serious Adverse Drug Reaction – Závažný nežádoucí účinek (léčivo)
sol.	roztoky
SOP	Standardní operační (ošetřovatelský) postup
spec.	čaje
subj.	subjektivní
supp.	čípky
susp.	suspenze
SÚKL	Státní ústav pro kontrolu léčiv
SZO	Světová zdravotnická organizace
tbl.	tablety
tct.	tinktury

TEP	totální endoprotéza
tj.	to je
TK	krevní tlak
TQM	Total Quality Management – Celkové řízení kvality
tzn.	to znamená
UADR	Unexpected Adverse Drug Reaction – Neočekávaný nežádoucí účinek léčivého přípravku
ung.	masti
USG/UZV	ultrasonografie/ultrazvuk
ÚZIS	Ústav zdravotnických informací a statistiky
VS	všeobecná sestra
VZP	Všeobecná zdravotní pojišťovna
WC	water closet – toaleta
WHC	Wound Healing Continuum – Kontinuum pro hojení ran
WHO	World Health Organisation – SZO – Světová zdravotnická organizace
ZZ	zdravotnické zařízení
%	procento
>	je větší
≤	je menší nebo roven
≤ á	je menší nebo roven stanovenému intervalu
<	je menší